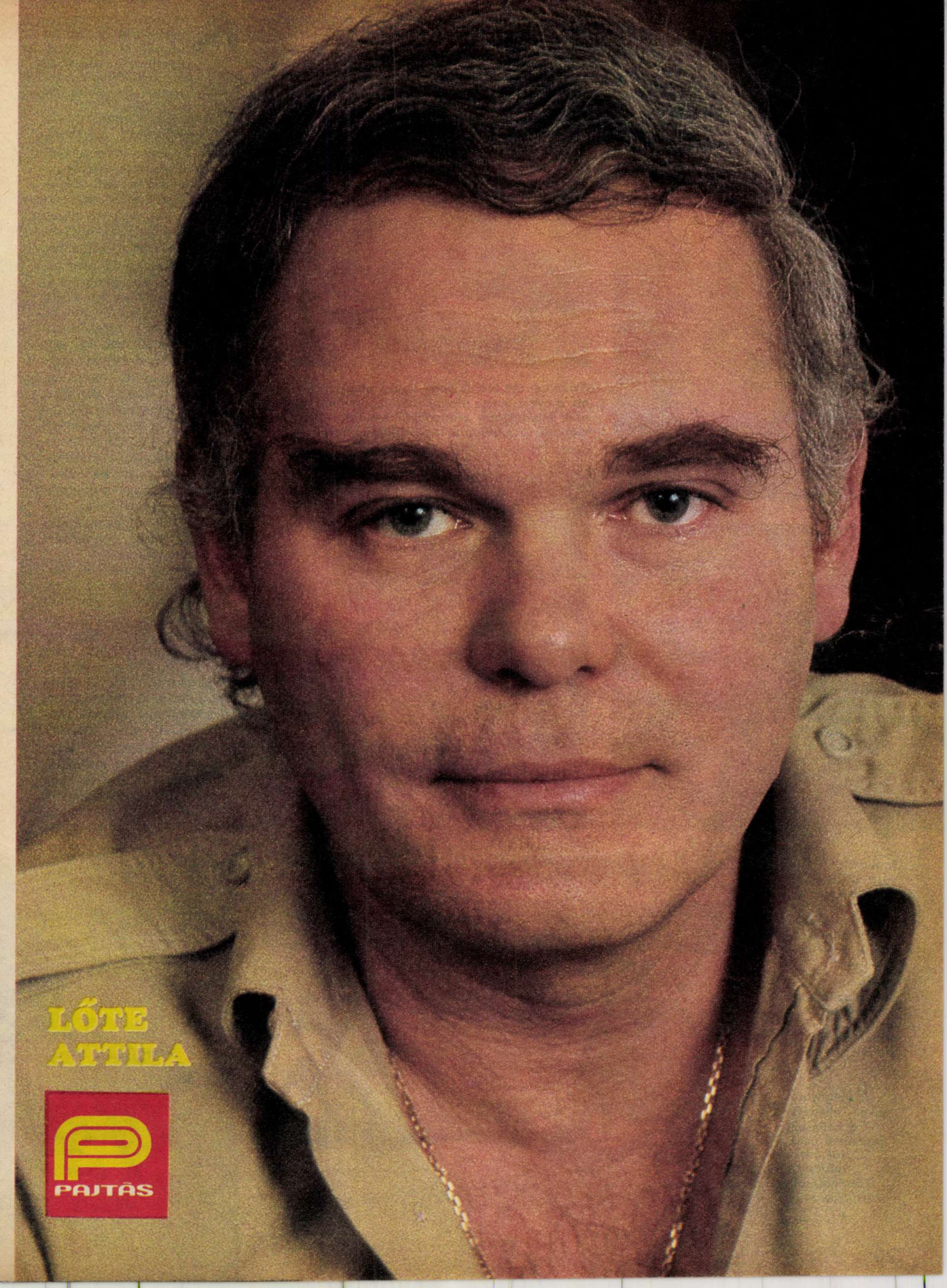
LŐTE
ATTILA
PAJTÁS

Pi . . . pi . . . pi . . .! A három és fél méteres Aepyornis maximusból kiadós paprikáscsirkét készíthetett volna az ősember ősasszonya

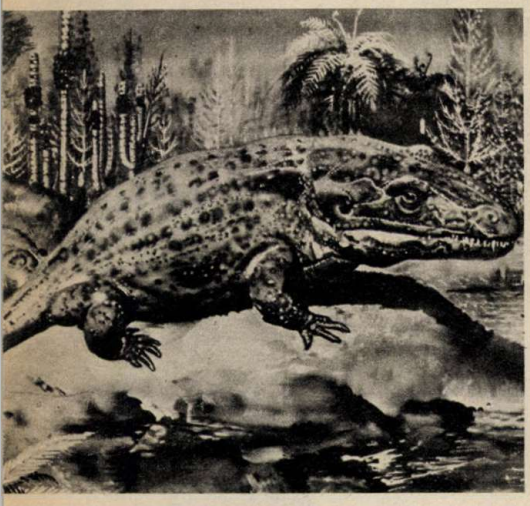

A lemeztaréjos ősgyík beérhette viszonylag pici fejjel is. Hja, akinek ilyen díszes termet adatott . . .!

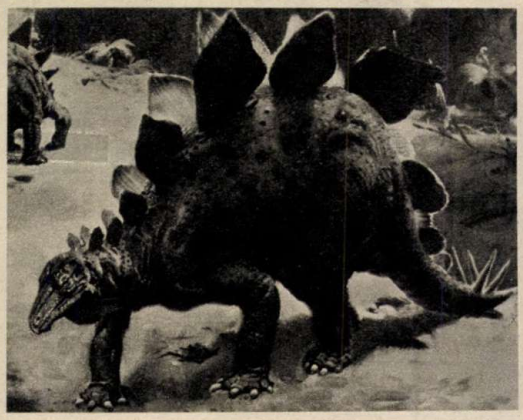

Az ember azt hinné, hogy óriási paprikát lát, holott a nyolc méter magas Indriocetherium, minden idők legnagyobb szárazföldi emlőse – az orrszarvúak családjának egyik alapító tagja

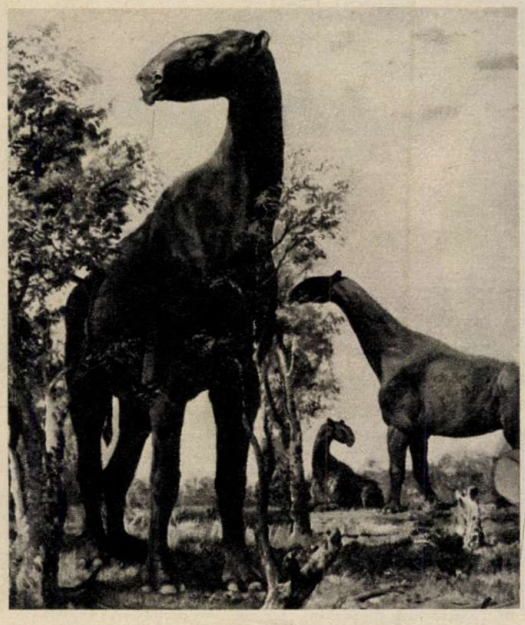

Krokodil vagy béka? . . . A kétméteres Eryops megacephalus fásult tekintetén látszik, hogy már sem a vízben, sem a szárazon nem érezte igazán otthonosan magát

A megnyerő mosoly ellenére a békésen legelésző őzek látványa valahogy közelebb áll a szívünkhöz . . .

Régi szép idők! A sóhaj korosodó emberek szájából tör fel időnként. Az illető ilyenkor messzire néz, és lemondóan legyint . . . eh! Hol van az már . . .!

És persze semmi másra nem emlékszik a „régi szép időkből", csak arra a kétségkívül páratlan eseményre, hogy akkor volt fiatal. Ebből következik egyrészt az, hogy számotokra éppen a jelen az, amelyre egykor, mint szép időkre emlékeztek majd, másrészt meg az, hogy aki e borongós sóhaj eredetét kutatja, az végül olyan korban találja magát, amelyben még híre-hamva sincs az embernek. Így aztán sohasem derül ki, hogy néhány százmillió évvel ezelőtt „szép idők" jártak-e, viszont elég egyetlen pillantást vetni a kor megnyerő állatvilágára annak felismeréséhez, hogy ezek mindenesetre szilaj idők voltak. Olyannyira, hogy a magunk részéről ünnepélyesen kijelenthetjük: nincs az a mámoros ifjúság, amelyért odakívánkoznánk.

Mindezzel persze a világért sem szeretnénk megbántani egyetlen példányt sem e démoni jószágok közül. Hiszen arról van szó csupán, hogy a fiatal, alig pár milliárd éves múltra visszatekintő élő anyag próbálgatta a lehetőségeit. Istenkém, volt amelyik próbálkozás ilyenre sikerült. Arról nem is beszélve, hogy a szépség fogalmának értelmezésében bizonyára van némi eltérés köztünk, és mondjuk egy tízegynéhány méter magas lemeztaréjos

FECSEGŐ ZÁPFOGAK

ősgyík (Stegosaurus) között. Neki minden bizonnyal egy másik lemeztaréjos ősgyík jelentette az élet értelmét. Most vitatkozzunk egy oktalan jószággal? Amelyiknek ilyen fogai, hátpáncélja, és méteres csonttüskéi vannak?

Lelki szemeinkkel most némi kaján mosolyt vélünk felfedezni az olvasó arcán. Hogyan? ... Mi az, hogy fogak, meg hátpáncél, meg tüskék? Hiszen arról volt szó, hogy ezek az „egyfejű sárkányok" jóval az ember színrelépése előtt éltek. Hát akkor honnan tudjuk, hogy milyenek voltak?

Védőbeszédünket kezdjük egy kedves anekdotával. G. Cuvier, az állattan egyik kiemelkedő tudósa egy időben intézetben tanított, és ennek kollégiumában lakott. Az önfeledt tanulóifjúság egy ízben Mikulás-estet rendezett, és az alkalmat megfelelőnek találták egy dévaj csíny végrehajtására. Tehát ördögnek öltözve felkeresték az igazak álmát alvó professzort, és ráförmedtek:

— Kelj fel Cuvier! Az ördög jött érted, hogy felfaljon!

A professzor álmosan felpillantott, majd unottan a másik oldalára fordult.

— Ne vicceljen kérem. Ön engem sohasem fog felfalni. Önnek szarva van, tehát növényevő ...!

Mármost mi ebből a tanulság?

Nem több, és nem is kevesebb, mint hogy ez a történet játékos formában maga az összehasonlító anatómia általánosítása, az úgynevezett korreláció elmélet. Ami magyarul annyit jelent, hogy minden létező állatnak — és persze az embernek is — valamennyi szerve összefügg a másikkal, egymást mintegy kölcsönösen meghatározzák, egyikből szinte halálos pontossággal következtetni lehet a másikra. Így aztán a kissé riasztóan hangzó szakma, a paleozoológia szakembere, aki az őslénytannal foglalkozik, egyetlen kiásott zápfogból hihetetlenül pontos leírást adhat magáról az állatról.

Mert miről is van szó? Nos, sok mindenről. Az a bizonyos zápfog elképzelhetetlenül sokat fecseg a szakember számára. Az állat táplálkozási szokásairól, az állkapocs méreteiről. Az állkapocs mérete döntően meghatározza a fej formáját és nagyságát, a fej tulajdonságaiból következtetni lehet az őt hordozó csigolyák és izmok elrendeződésére. Az elfogyasztott táplálék — amely szintén kiolvasható az említett zápfog kopottságából, méretéből, barázdáiból — árulkodik az állat életmódjáról, az életmód pedig az állat alakjáról, felépítéséről ...

Mi kell még?

Egy átlagosnál valamivel jobb fantáziájú rajzoló. És máris előttünk áll egy szilaj korszak képe, amely a ma embere számára talán kissé hátborzongató.

Viszont mindenképpen szükség volt rá ahhoz, hogy ma létezzen egyáltalán emberi hát, amely borzongani képes a „régi szép idők" láttán ...

Cser Gábor

Szó, ami szó, a természet meglehetősen rossz kedvében lehetett, amikor ezt a jószágot „tervezte"

Reszkessen, aki él...! A tizenkét méteres zsarnokgyík külseje a legkevésbé sem leplezte vérszomjas természetét

Könyvespolcodra ajánljuk!

Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat

... pld. Benedek Elek: A kék liliom és más mesék – – – – – – – – 31,–

... pld. Benedek Elek: Világszép nádszál kisasszony – – 35,–

... pld. Az ezeregyéjszaka legszebb meséi Feld. Rónay György – – – – – 36,–

... pld. Fehér Tibor: Nyugtalan vér – – – 17,–

... pld. Fekete István: Tüskevár – – – – 21,–

... pld. Kipling, R.: A dzsungel könyve – – 20,–

... pld. Kolesznyikova, M. V. –Kolesznyikov M. Sz.: Tara istennő mosolya – – – – – 32,–

... pld. May, K.: Az ezüst-tó kincse – – – 26,–

... pld. Metta, V. V.: Egy komisz kölök naplója – – – – 22,–

... pld. Ordas Iván: Tomori büszke vezér – 33,–

... pld. Simai Mihály: A világ legszebb lovai 29,–

... pld. G. Szabó Judit: Megérjük a pénzünket! – – – – 22,–

... pld. Thury Zsuzsa: Júlia vándorévei – – 26,–

... pld. Tömörkény István: Két ló bitangságban – – – – – 29,–

BÚVÁR ÉS KOLIBRI ZSEBKÖNYVEK

... pld. Csapody Vera–Horánszky András: Vadvirágok I. – – – – – – – – 18,50

... pld. Flórián Mária–Urai Erika: Magyar népviseletek – – – – – 18,50

... pld. Keve András–Csépe Magdolna: Madarak – – – – – – – – – 18,50

... pld. Matthaeidesz Konrád: A győzelem fegyverei – – – – 18,50

... pld. Nagy István György: Űrhajózás – – 18,50

... pld. Schmidt Egon–Gémes Péter: Kisemlősök – – – – – – – – 18,50

... pld. Szalkay József–Pál János: Pókok, skorpiók – – – – – – 18,50

ISMERETTERJESZTŐ KIADVÁNYOK

... pld. Magyarország. Szerk. D. Nagy Éva (Képes Földrajz) – – – – – – 36,–

... pld. Ruffy Péter: Koronánk könyve – – 32,–

... pld. Schmidt Egon: Ezer ágán ezer fészek 75,–

... pld. Schmidt Egon: Kócsagok birodalma. A velencei tó állatvilága – – – – 44,–

... pld. Szovjetunió. Szerk. D. Nagy Éva (Képes Földrajz) – – – – – – 48,–

A könyvek megrendelhetők a kivágott és kitöltött hirdetési szelvényen, vagy postai levelezőlapon. Részletfizetésnél a 3% kezelési költséget felszámítjuk. Részletfizetési kedvezményeink: 400 Ft felett 4 havi, 600 Ft felett 6 havi törlesztés. A december 4-ig beérkező megrendeléseket karácsonyig szállítjuk. Címünk: MŰVELT NÉP KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT (400) Budapest 5. Pf. 370. 1370

MEGRENDELÉS

Alulírott megrendelem postai szállításra a fenti műveket:

* részletfizetéssel

** készpénzfizetéssel

(A nem kívánt feltétel törlendő)

A megrendelő neve: .....

Címe (irányítószámmal): .....

Csak részletfizetés esetén töltendő ki!

Szül. hely, év: .....

Anyja neve: .....

Munkahely: .....

Kelt ....

a megrendelő aláírása

Telefon-papa (13.)

Megérkezett az órásmester lánya, apu is bejött a folyosóról, úgyhogy elbúcsúztunk.

Lenn az előcsarnokban a segédportás mérgesen ripakodott rám:

— Mégis felmentél? Micsoda dolog ez, kérem!

A papa a zsebébe nyúlt és átnyújtott neki egy tizest.

Erre elhallgatott, sőt, udvariasan mondta:

— Viszontlátásra. Legyen szerencsém máskor is.

De nem volt szerencséje, mert Stefcsik bácsit a legközelebbi látogatási napon kiengedték a klinikáról.

Nem volt szükség több cselvetésre, hogy találkozhassam öreg barátommal.

Ráadásul odahaza sem nehezítették ezt a barátságot.

HOGYAN KÉPZELEM EL A TÁVOLI JÖVŐT?

Újra minden a régi kerékvágásban haladt. Stefcsik bácsi nekem ajándékozta a zenélő óráját, amely csudaszép valcert játszott, valahányszor a nagymutató odaért a tizenkettes számhoz. A papa azt mondta, hogy ez egy értékes antik darab, szívesen adna négyöt autómodellt is érte. Én azonban a világ minden kincséért sem váltam volna meg Stefcsik bácsi ajándékától.

Apu különben megbarátkozott az órásmesterrel, aki neki is megmutatta gyűjteményét. Egyszer elvitt hozzá egy fényképészt is, aki felvételt csinált egy több száz éves óráról, amelynek minden fogaskerekét fából faragta ki a hajdani óraműves. A fénykép, apu szövegével, meg is jelent az újságban. Stefcsik bácsi olyan büszke lett rá, hogy az újságkivágást bekeretezte, s odatette a falra a mesterlevele mellé.

Már nem sok hiányzott a nyári szünethez. A tanárok már minden tantárgyból feleltettek bennünket. Hamarosan elvégzem az ötödik osztályt. Utoljára még egy házi feladatot kellett írnunk: hogyan képzeljük el a távoli jövőt, amikor nagyok leszünk. A téma mindenkit fellelkesített. Szűts-csel hazafelé jövet élénk beszélgetésbe kezdtünk.

— Én nagyobb leszek, mint a szüleim — mondtam határozottan. — Több pénzt is fogok keresni.

— Én már most majdnem akkora vagyok, mint az apám — dicsekedett Szűts. — A múltkor a rádióban hallottam, hogy a mai gyerekek mind magasabbak lesznek. Ez a vitaminoktól van.

— A csudákat! — vitatkoztam vele. — Az atomsugárzás változtatta meg a növekedést. Én úgy hallottam.

— Rosszul tudod.

— Te tudod rosszul.

Nem jutottunk dűlőre. Köztünk szólva, Szűts egy méregzsák, nem szereti, ha valaki ellentmond neki. Most is szó nélkül nekiiramodott, s otthagyott a tér közepén. Hamarosan ott rugdalta a labdát a többi sráccal, s onnan kiabálta nekem:

— Nálad is több pénzt fogok keresni, mert futballista leszek!

Még az ebédemet sem ettem meg, mert rögtön felcsengettem öreg barátomat.

— Tessék nekem segíteni!

— Ha tudok — válaszolta óvatosan az órásmester.

— A házi feladatomon töröm a fejem. Azt kell leírnom, hogyan képzelem el a jövőt?

Stefcsik bácsi hümmögni kezdett.

— A jövő? Ez fogas kérdés. Neked őszintén bevallom, hogy egy magamfajta öregember már többet foglalkozik a múlttal, mint a jövendővel. Az én gyerekkoromban a fülhallgatós rádió volt a szenzáció, meg a némafilm. Manapság az órásmesterség is más, mint A múltkor valaki elemmel működő elektromos karórát mutatott. A számlapján mutatók helyett számok ugrálnak kivilágítva. Hozzá sem mernék nyúlni ilyen órához.

— Szűts azt mondta, hogy mi magasabbra növünk, mint a szüleink.

— Bizony, ti már az égig fogtok nőni. Régesrégen csupa apró emberke szaladgált a Földön. Azt mondják, hogy még Kinizsi Pál is, akit óriásként emlegettek, az sem volt magasabb, mint manapság egy kiskatona, aki épphogy megüti a mércét a sorozáson.

— Ez vicces! Azok a törpék mégis hatalmas várakban éltek, mi pedig alacsony lakótelepi lakásokban, ahol lábujjhegyre állva majdnem felérjük a mennyezetet. Ha mi növünk, miért nem nő velünk együtt a lakás is?

— Mert takarékoskodni kell a hellyel. Többen vagyunk, alaposan benépesítettük a Földet. Mivel a világ nagyobbik fele tengervíz, egyes tudósok azt a fantasztikus tervet javasolják, hogy építsünk víz alatti városokat.

— Úgy fogunk élni, mint a halak?

Stefcsik bácsi felnevetett.

— Én már biztosan nem. A te gyereked megérheti.

— Nem volna egyszerűbb felköltözni a Holdra?

— Oda nem érdemes, mivel se levegő, se víz nincs, vagy megfagysz. Választhatsz.

— Akkor a Holdat kipipálom.

— Helyesen teszed. Én most búcsúzom, mert be kell vennem az orvosságaimat. Ha elkészültél a dolgozatoddal, olvasd fel nekem a telefonba. Szervusz.

Ebéd után csak ültem az asztalnál és a tollam végét rágtam. Semmi sem jutott az eszembe.

Most a maminak telefonáltam.

— Mondd, anyu, hány nap múlva leszek felnőtt? Neked van számológéped, rögtön kiszámolhatod.

A mami mérgelődött.

— Nem értél volna rá este megkérdezni?

— Nem. Most írom a házi feladatot. Ahhoz kell.

— Ehhez nem kell számológép. Nyolc év múlva nagykorú leszel. Az esztendő napjait megszorzod nyolccal és kész az eredmény.

Le akarta tenni a kagylót, de sietve közbeszóltam.

— Az is érdekel, hogy mi lesz nálatok nyolc év múlva a laborban?

Elcsodálkozott.

— Ezt is meg kell írni a házi feladatban?

— Igen.

— Gyere be és kérdezd meg az intézet igazgatóját. Nagyon aranyos bácsi, szereti a gyerekeket.

(Folytatjuk)

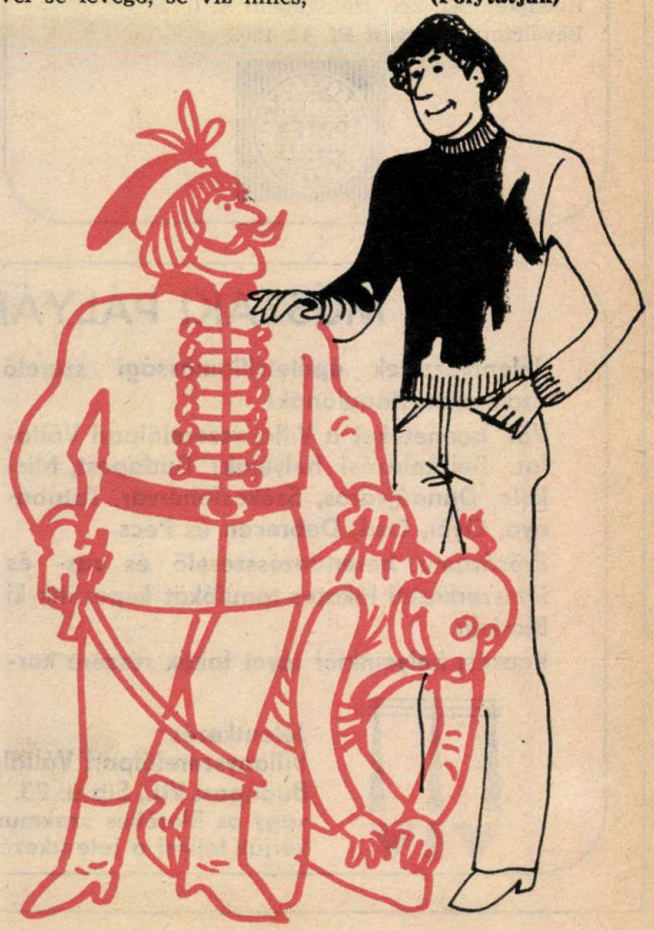

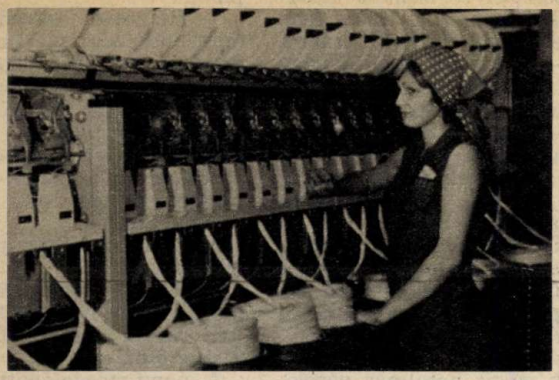

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat**, illetve **textilgépszerelő, esztergályos, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk **szakmunkástanulónak.**
akik az 1981/82-es tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120,— Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybérben dolgoznak.

Szakmunkásvizsga után:
— a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kapnak elhelyezést.

Jelentkezés levél útján **„SZAKMUNKÁSTANULÓ"** hivatkozással történik.
PAMUTTEXTILMŰVEK Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI. ker. Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: *Budapest* Pf. 43. 1502

PATEX

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV KELENFÖLDI TEXTILGYÁR az 1982/83-as tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat: fonó, szövő, kötő,

fiúkat: textil- és ruházati ipari gépszerelő, kötő és varrógép-műszerész szakmunkástanulónak tő- és varrógép-műszerész szakmunksátanulónak

Felvételi vizsga nincs. Tanulmányi idő: 3 év.

Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően
– fonó és szövő tanulónak 350–700,– Ft,
– kötő, textilipari gépszerelő és kötőgép-műszerész tanulóknak 150–550,– Ft havonta.
Juttatások:

Fonó, szövő és kötő tanulóknak:
– az ösztöndíjon kívül havi 450–500,– Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk, a nyári szünidőre is.
– Teljes ellátás (napi háromszori étkezés) munkaszüneti napokon is, napi 7,– Ft térítésért.
– Lányok részére szakmunkástanuló otthonban, fiúk részére kollégiumban biztosítunk elhelyezést.
– 50%-os utazási kedvezmény.
– III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500–4500,– Ft között van.

Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk. Továbbtanulásra lehetőség van. Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

BUDAPRINT BUDAPEST

Cím: PNYV Kelenföldi Textilgyár
Személyzeti oktatási osztály
Budapest XI.,
Budafoki út 111–113.
1117
Telefon: 868-955/191 mellék.

MŰSZAKI PÁLYÁRA KÉSZÜLŐ FIÚK!

Jelentkezzetek épületvillamossági szerelő szakmunkástanulónak!

Vár benneteket a Villanyszerelőipari Vállalat. Beiskolázási helyeink: Budapest, Miskolc, Dunaújváros, Székesfehérvár, Tatabánya, Győr, Ózd, Debrecen és Pécs.

Erősáramú berendezésszerelő és vas- és fémszerkezeti lakatos tanulókat képezünk ki Bicskén.

Képzési helyeinktől távol lakók részére korszerű tanulóotthoni elhelyezés havi 120,– Ft-ért

Emelt szintű oktatás továbbtanulási lehetőséggel.

Tanulmányi ösztöndíjon felül az épületvillamossági szerelő és az erősáramú berendezésszerelő tanulóknak havi 250,– Ft, vas- és szerkezetlakatos tanulóknak havi 500,– Ft társadalmi ösztöndíjat fizetünk.

A tanulmányi idő utolsó félévében teljesítménybérezés.

VIV

Jelentkezés:
Villanyszerelőipari Vállalat, oktatási osztály
Budapest VII., Síp u. 23. – 1075
vagy az illetékes szakmunkásképző intézetnél. (Ez esetben kérjük felírni a jelentkezési lapra: „VIV előjegyzéssel".)

A Fővárosi Szerelőipari Vállalat
az 1982/83. tanévre beiskoláz
szakmunkástanulónak
általános iskolát végzett fiúkat
a következő szakmákra:
villanyszerelő (épületvillamossági)
vízszerelő, központifűtés-szerelő,
vas- és fémszerkezeti lakatos,
kőműves, épületburkoló,
ács-állványozó.
Vidéki tanulók részére
saját kollégiumunkban
ingyenes teljes ellátást biztosítunk.
Tanulóinkkal minden szakmában
társadalmi ösztöndíj szerződést kötünk.
Jelentkezés:
Fővárosi Szerelőipari Vállalat
Budapest IX.,
Koppány u. 5—11. 1097
Telefon: 336-560/46 mellék.

FŐSZER

A PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várja szakmunkástanulónak az **1982/83-as tanévre:** épületvillamossági szerelő (villanyszerelő), padlóburkoló, magasépítőipari ács-állványozó, központifűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, szobafestő és mázoló (tapétázó), kőműves, épületasztalos, vasbetonkészítő, vízszigetelő, bádogos, építőgépszerelő, épületburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos. Vidéki fiatalok részére a tanácsok irányítása alá tartozó kollégiumban elhelyezést, valamint **teljes ellátást biztosítunk.**

Ösztöndíjat, a III. évben teljesítménybérezési lehetőséget, valamint a rendeletekben előírtaknak megfelelő társadalmi szerződéses ösztöndíjat biztosít a vállalat.

Jelentkezés: személyesen vagy írásban a vállalat szakoktatásán. Budapest XXI., Kiss János altábornagy u. 19–21. – 1751. (Megközelíthető: a Boráros tértől gyorsvasúttal – második megálló.)

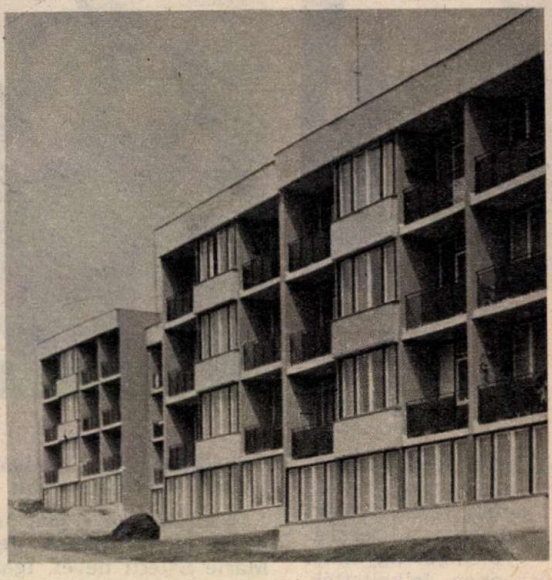

NYOLCADIKOSOK FIGYELEM!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szakmát tanulni!

Szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ácsállványozó, hegesztő, gépi forgácsoló (esztergályos) villanyszerelő, öntő szakmára.

A képzési idő: 3 év.

Amíg tanulsz, biztosítva van kollégiumi elhelyezés, korszerűen felszerelt tanműhely, tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250—500 Ft-ig társadalmi ösztöndíj, napi 3 Ft térítésért ebéd, nyereségrészesedés, üdülés balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőség vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

Szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség, munkába álláskor 1500—2000 Ft juttatás, modern munkásszálloda, jó kereseti lehetőség. Érdeklődni és jelentkezni lehet:

GANZ

MHD Központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 202. – 1904. Telefon: 401-562.
MHD Balatonfüredi Gyáregysége, Balatonfüred, Telefon: 525.
MHD Tiszafüredi Gyáregysége, Tiszafüred, Telefon: 53.
MHD Váci Gyáregysége, Vác, Derecske dűlő. Telefon: 223.

PÁRBAJ A CSATORNÁVAL

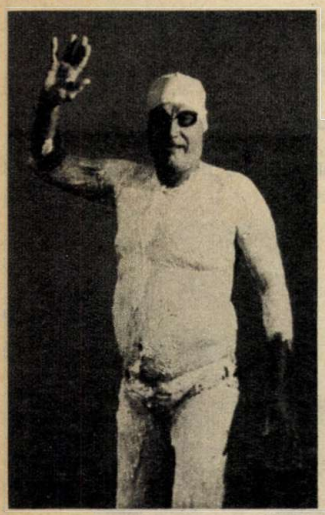

„Doc" Counsilman rajtra készen, vazelin és lanolin védőbevonatban

Bryan Allan, az emberi erővel hajtott repülő feltalálója, ugyancsak meghódította a csatornát

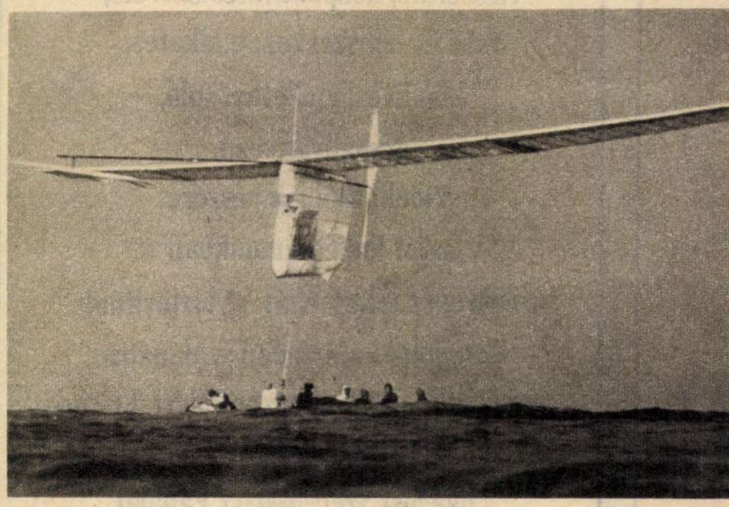

A csatorna felett a Grossamer Albatros, ezzel az óriási szárnyú madárral pedálozott át a La Manche-on Allan

Léteznek különleges földrajzi helyek, pontok, amelyeknek a meghódítása a becsvágyó ember figyelmét különösképpen felkeltették. A La Manche csatorna legyőzése a legváltozatosabb formákban mind a mai napig az érdeklődés középpontjában áll. A kelták legalább 4000 évvel ezelőtt már átkeltek rajta, s nem valószínű, hogy az első felfedezők büszkeségével léptek partra a szigeten. Ha igen, csalódniuk kellett, mert ott már korábban Európából érkezett őslakókra leltek...

Saletti menekvése

Legalább egy évszázada tervezett, vitatott, de máig meg nem valósított álom maradt csupán, hogy a Franciaország és Anglia között húzódó tengeri csatorna alatt alagút, vagy egy 30—35 kilométer hosszú óriási hídrendszer kösse össze a két országot. E távolság áthidalására az egyszerű, mindössze fürdőnadrágjában feszítő ember primitívebb „eszközöket" vetett be: saját erejét, vízi jártasságát, kitartását és bátorságát.

A múltból legendák mentették át a mának Jean-Marie Saletti nevét. Igaz, ő nem teljesen saját szándékából vetette magát a La Manche hullámaiba, vakmerőségének látványos fitogtatása helyett igen nyomós oka volt az átúszásra. Állhatatos és ellenállhatatlan fosztogató szenvedélye miatt ugyanis a francia származású betörőt Dover nyirkos, utálatos börtönébe zárták. Onnan szökött meg, s vállalta a nedves kalandot a börtönévek helyett. — Jobb akár reumával is, de szabadon élni, mint ép ízületekkel hűvösön rostokolni — jelentette ki „partra szállása" után, már francia földön.

A La Manche **első hivatalos, jegyzőkönyvben is rögzített, hiteles átúszója** Mattew Webb hajóskapitány volt, aki 1875-ben, huszonhét éves korában csaknem 22 órát töltött a vadul hullámzó, dermesztő vízben, amíg mellúszással — hiszen a gyorsúszást még „nem találták fel" — átért az angol partokról Doverből a franciaországi Calais-ba. A magát vízi veszedelmek leküzdésére specializáló kapitánynak azután a víz lett a veszte. 1883-ban Amerikába utazott, hogy megbirkózzon a Niagara vízesés örvényeivel. Az örvények győztek, Webb a halálát lelte bennük. Az átúszás egyébként a derék kapitány óta semmit nem veszített a vonzerejéből. Gazdag irodalma, sőt, magától érthetően külön rekord nyilvántartása van.

Sullivan tévelygései

A „gyengébb" nem gyakran gondolkodik homlokegyenest ellenkező módon és élénkebben, színesebben, mint a férfiak. Amíg a férfiak túlnyomó többsége angliai partokról vágott neki a csatorna hullámainak, az első hölgy átúszó, az amerikai Gertrude Caroline Ederle 1926 augusztusában a francia Cap Gris-Nez fövenyéről startolt és Dealban „kötött ki". Tény, hogy okosan választott, mert a kedvező irányú hullámzás segítségével 14 óra 39 perc alatt ért át, s ez akkor abszolút, a férfiakét is túlszárnyaló rekord volt.

Ha már sebességre váltottunk: az 1927-ben alapított Csatornaátúszó Szövetség nyilvántartása szerint a **leggyorsabban** egy 22 éves kaliforniai úszó, Penny Dean szelte át a La Manche-ot (Shakespeare Beach-től Cap Gris-Nez-ig), mindössze 7 óra 20 perc alatt 1978. július 29-én... **A leglassúbb sebesség** is amerikai nevéhez fűződik. Igaz 1923-ban az enyhén italos Henry Sullivan számos tel sen felesleges kört és különböző egyéb alakzatot írt le átúszása során. Gyakran úgy tűnt, teljesen eltévedt, egy alkalommal ráadásul visszafelé tempózott, majd hosszasan vitatkozott kísérőivel a helyes irányt illetően. Nos, neki 27 órába és egy súlyos náthába került az átúszás. Az eredeti távolság — mintegy 40 kilométer — helyett 80-nál is többet úszott.

Oda-vissza

A legfiatalabb sikeres vállalkozó az angol Marcus Hooper. Pontosan 12 éves és 53 napos volt, amikor 1979. augusztus 6-án Douverből Sangatte-ba úszott. **A legidősebb** pedig az 58 éves amerikai úszóedző, James „Doc" Counsilman volt.

S jöttek újabb, másféle csúcsok. Aki nem elég gyors, annak elegendő a kitartás. Ha ugyanis át lehet a csatornát úszni egyszer, akkor **egyhuzamban visszafelé** úgyszintén. Sőt, többször is. 1961-ben egy argentin lókereskedő fogadásból 1961. szeptember 20-án reggel 8.35-től másnap hajnali 3.45-ig „áztatta" magát — tehát több mint 18 órát töltött az első átkelésre Angliából Franciaországba. Mindössze négy percet pihent Franciaországban — valóban csak egy villámlátogatás —, s már indult is vissza Angliába. Újabb 24 óra és 16 percre volt szüksége a második úthoz. Félholtan érkezett meg St. Margaret Bay-be szeptember 22-én... Ez volt az **első kettős átúszás...**

Akadt azután, akinek szinte ez lett a mániája: átúszni a La Manche csatornán. Az angol Michael Read tavaly augusztus 10-ig pél-dául **egy év alatt hat alkalommal jött-ment** Anglia és Franciaország között.

Újabb változatok, még különösebb rekordok: 1962-ben egy vállalkozó szellemű amerikai, **könnyűbúvárfelszerelésben,** víz alatt „torpedózta" át a csatornát. 18 óra és egy perc alatt 67,5 kilométert tett meg.

A Grossamer Albatros

A Daily Telegraph című újságból arról értesültünk, hogy két vakmerő vak, a 40 éves Nigel Verbeek és a 48 éves Gerald Price — egy, a vakok javára gyűjtő jótékonysági kampány keretében — **vízisível** tette meg a 35 kilométeres távolságot a két ország között a csatornán. Mindketten a tengerbe pottyantak néhányszor, de derekasan helytálltak, folytatták, s teljesítményükkel több, mint 15 ezer fonttal gyarapították a jótékonysági alapot sorstársaik segélyezésére. Nem olyan régen vállalkozó kedvű angol fiatalok **régi cséplőgépből eszkábáltak úszó alkalmatosságot,** s azon hajóztak át Douverstől a francia partokra.

A „Grossamer Albatros" mesébe illő történetére, a csatorna legkülönösebb meghódítására a tévé nézői is emlékezhetnek. A feltaláló, Bryan Allan először is az 50 ezer fontos Kremer-díjat nyerte meg az Egyesült Államokban, mint az első, emberi erővel hajtott repülő feltalálója. A rendkívül könnyű szerkezetű, óriás szárnyú „madár" testében Allan kerékpáron ülve, pedálozással meghajtott légcsavar segítségével emelkedett a levegőbe. 1979. június 12-én Folkstonból Cap Gris-Nez-ig **kerékpár-repülővel,** 2 óra 49 perc alatt tette meg a 35 kilométeres távolságot. Ezzel egyébként újabb 100 ezer fonttal lett gazdagabb, mert elnyerte Henry Kremernek azt a díját, amelyet a csatorna első, saját erejével átrepülő ember számára ajánlott fel.

És persze nincs vége... Vajon ki, s mi, jön legközelebb a La Manche-on?...

Gallov Rezső
Endrődi István rajza

TÖPRENGŐ

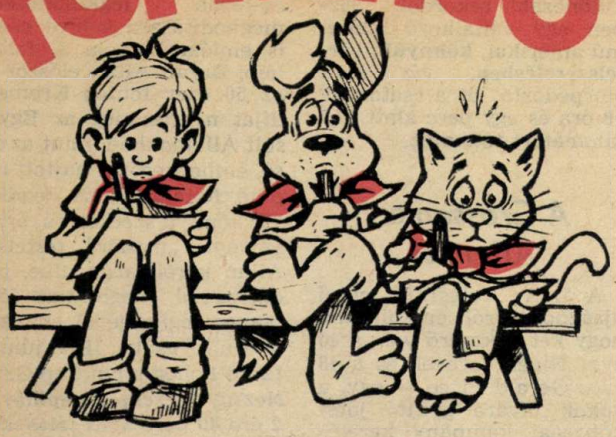

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be. Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: december 7. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397)

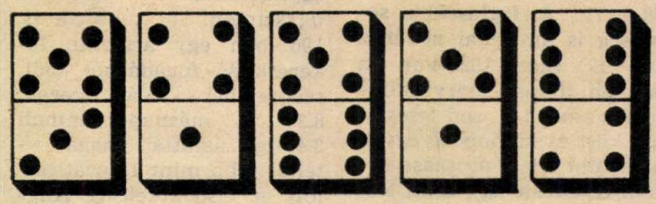

DOMINÓ. Az öt dominókövet úgy helyezd egymás mellé, hogy a két pontszámsor összege 20–20 legyen.

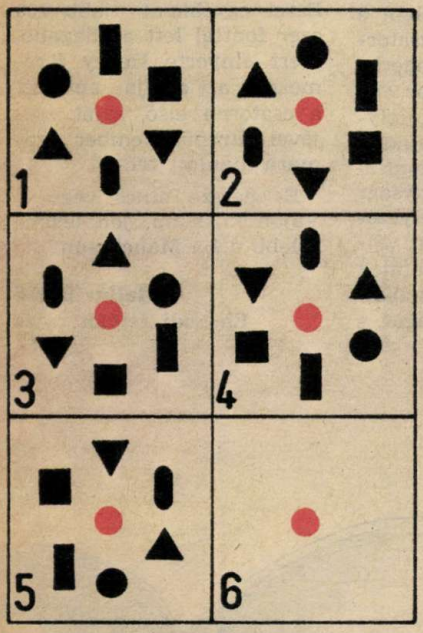

LOGIKA. Az egytől ötig számozott négyzetek apró ábráit bizonyos logikai sorrendben helyeztük el. Milyen lesz a logika alapján az apró ábrák helyzete a hatodik négyzetben?

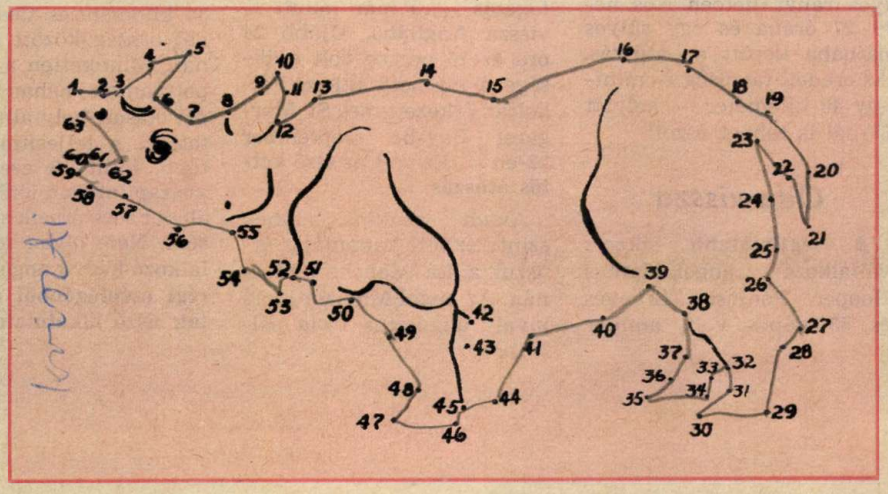

PONTTÓL – PONTIG. Ha a megszámozott pontokat 1-től 63-ig összekötöd, egy távoli földrészen élő állat képe tűnik a szemedbe. Mi a neve?

8	6	13	4	15	7	11	5
2	12	10	1	15	7	12	3
12	2	6	12	16	1	9	11
6	9	16	5	4	7	13	5
15	3	9	2	8	10	4	13
3	10	16	1	14	1	15	8
9	13	5	16	11	14	7	14
6	10	2	14	8	3	11	4

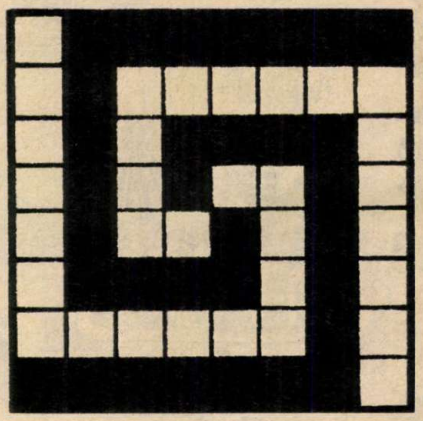

FURFANGOS NÉGYZETEK. Ezek csak látszatra furfangosak. Ha figyelmesen megnézed a két négyzetet, akkor rájössz a titkukra. Annyit elárulunk, hogy a jobb oldali négyzet ad igazán segítséget a másik megoldásához.

CSAK ÜGYESEN. A bányász fejét úgy kell lerajzolni, hogy a ceruzát vagy a tollat csak a befejezéskor szabad felemelni. Kérdésünk: vajon hol kell a rajzot elkezdeni?

A 29. SZÁM MEGFEJTÉSEI

EGYPERCES KERESZTREJTVÉNY: Fonó-szövő – MI EZ?: Feketés kanalak – TÖPRENGŐ?: Rodin – KERESD A MESTERSÉGET: 95.

HIDAK. Budapest jól ismert hídjait ábrázolja a négy felvétel. Egy könnyebb és egy nehezebb feladatot adunk.

1. A könnyebb: északról délre haladva, milyen sorrendben helyezkednek el?

2. A nehezebb: a négy híd közül három azonos, egy pedig eltérő, azaz „kakukktojás". Miben tér el ez az egy a többitől?

A két feladat közül elég, ha az egyiket beküldöd. De ha mindegyiket megoldod, dicséretedre válik.

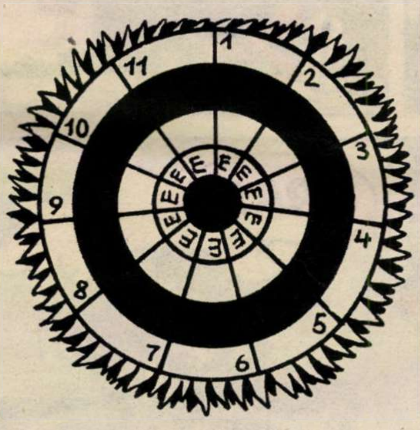

ODA ÉS VISSZA: Olyan négybetűs szavakat kell beírni a hálóba, amelyek vagy „E"-vel kezdődnek, vagy „E"-vel végződnek. Nos, ha az alábbi meghatározások szerinti szavakat beírod, a külső, számozott kockákban két olyan lánynév olvasható, amely egyben virágnév is.

1. Játékfilmekre minden esetben ráírják ezt a szót. 2. ... csillagok (regény). 3. Spanyol folyó. 4. Egyenlő, ismert, idegen szóval. 5. Becézett leánynév. 6. Ősei, régies szóval. 7. Munkájáért járó pénzösszeg. 8. Tehát, ismert latin szóval. 9. Eléldegél, rövidebben. 10. Ernyedetlen, rövidítve. 11. Nemrég elhunyt híres színésznő keresztneve (Bulla).

EGYFORMA – NEM EGYFORMA? A tizenhat ábra közül kettő teljesen egyforma. Melyikek? Vigyázz, nagy türelem kell a megfejtéshez!

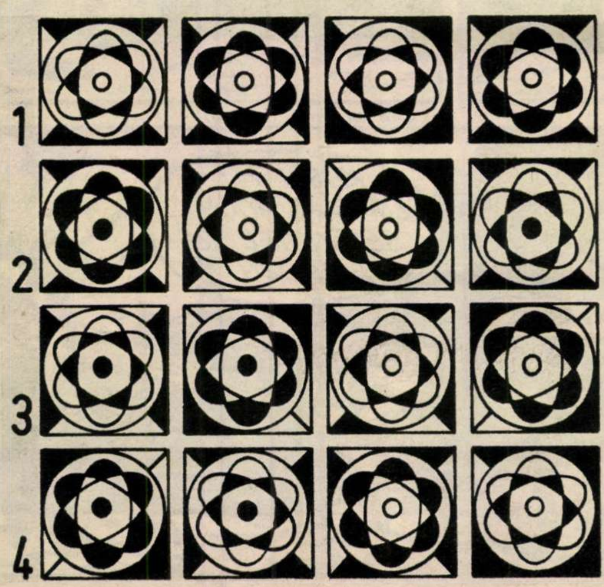

NYERTESEK

A 26. szám rejtvényeinek helyes megfejtéséért jutalmat kapnak: Ferencz Márta, Budapest X., Kelemen Kinga, Bp. II., Török Gábor, Bp. II., Uri Márta, Bp. II., Varga Irma, Bp. VIII., Bérczes Magdi, Salgótarján, Cserép Mónika, Bázakerettye, Csikós Gyula, Szeghalom, Farkas Tibor, Tiszafüred, Gyulai Irén, Dombegyház, Horváth Judit, Vilonya, Juhász Klára, Bodrogszegi, Kalocsai Kati, Szeged-Szőreg, Kiss Beáta, Szigetújfalu, Kiss Tünde, Mátészalka, Kocsi H. Marianna, Cece, Molnár Róbert, Miskolc Avas-Dél, Pető Zsuzsa, Lesenceistvánd, Turbuc János, Szeghalom, Vámos Andrea, Hajmáskér.

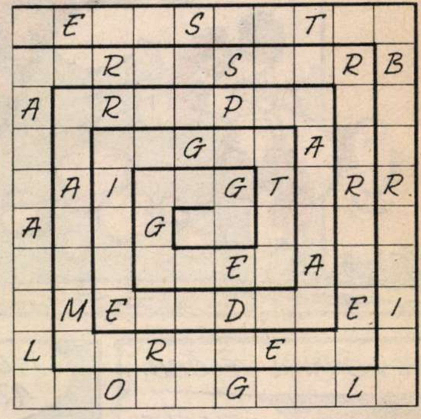

CSIGAREJTVÉNY. Az alábbi meghatározások szerinti szavak beírását középen, a három vastag vonallal keretezett négyzetnél kezdd és csigavonal szerint haladj kifelé. Mindegyik szó utolsó betűje egyben a következő szó első betűje lesz. Csak a vastag betűvel szedett meghatározások megfejtéseit kell beküldened.

1. **Ilyen állomás is van.** 2. Norvég zeneszerző neve kiejtve. 3. Nyelőcső. 4. A jószágoknak ennivalót ad. 5. ...-leng. 6. Becézett női név. 7. Ismeret régiesen mondva. 8. A Duna a Fekete-erdőben ... 9. **Dolgozat, becézve.** 10. Dunántúli bányaváros. 11. Fundamentum. 12. A „patriárka" szó eleje. 13. A Lett SZSZK fővárosa. 14. Becézett orosz férfinév, visszafele. 15. Egy betű híján híres nyomozó. 16. **Kitalált, mesés történet.** 17. Agy. 18. Ez a legjobb fagyi. 19. Nincs dolga. 20. A tövis teszi, visszafelé. 21. **Délutáni vendéglátás gyerekek részére.** 22. Képkeret. 23. Gyümölcs. 24. Nem felül. 25. **Híres játék.** 26. Kosevoj keresztneve. 27. A végén kettőzött mássalhangzóval: sültcsirke. 28. **Ma már ritka női név.** 29. ...-telefon. 30. Az ellenőrzőbe a tanár ... — visszafelé. 31. ...-vesz. 32. Nem hall (az E utáni betű is a szóhoz tartozik)

LEÓ

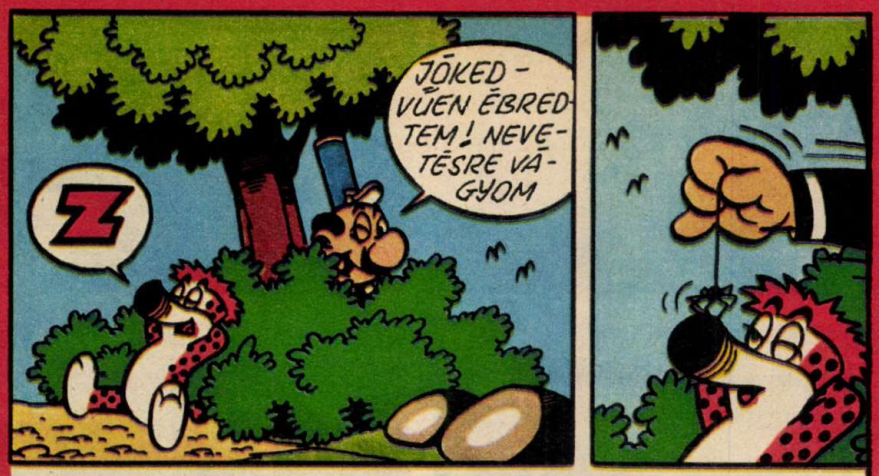

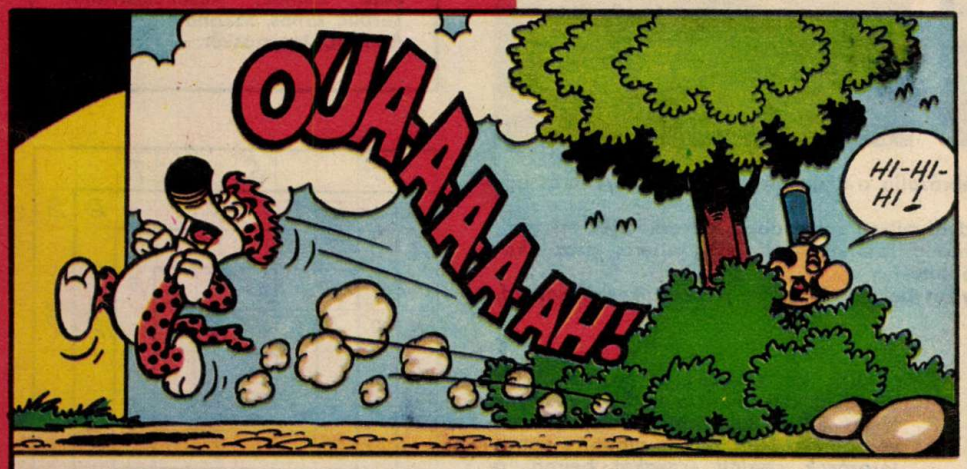

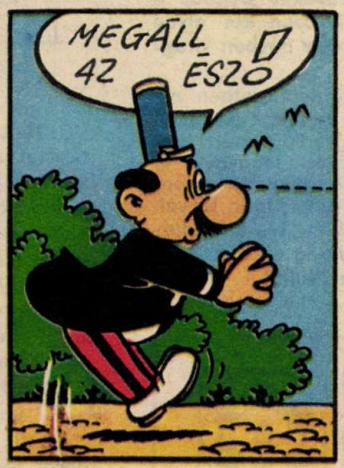

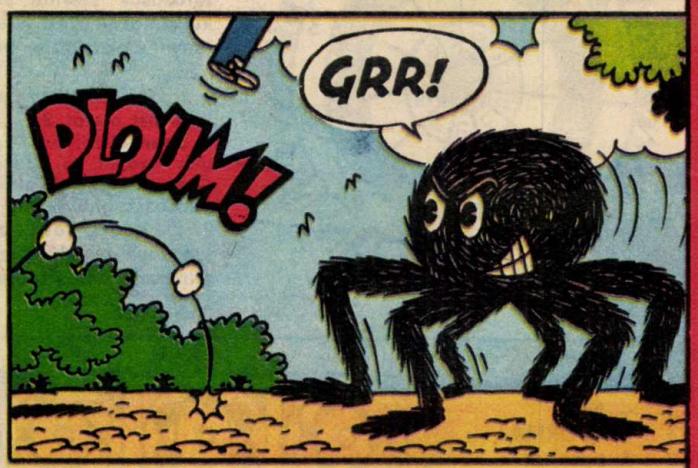

© Ed. VAILLANT 1827

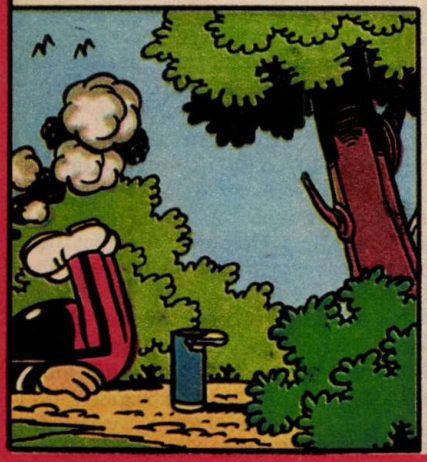

A legjobb közlekedők

A Pajtásban és az Autó-Motorban meghirdetett közlekedési vetélkedőre 2826 gyerek jelentkezett. A versenyen kétszer annyi gyalogos indult, mint kerékpáros. A legjobb „gyalogos—kerékpáros" játékosok együtt vetélkedhettek négy fordulón keresztül a felnőttekkel. Volt olyan család, ahol a szülők és a gyerekek együttesen jutottak tovább.

Az úttörőszövetség ajándékaként a jövő nyáron zánkai jutalomtáborozáson vesz részt az idei versenysorozat tíz legjobb játékosa: Hegedüs Gábor (Miskolc), Csőgéri Tamás (Nagyvisnyó), Ruzsin Csaba (Gyöngyös), Csicsman Edina (Nagykőrös), Nyulász Péter (Sárbogárd), Horváth Gyula György (Budapest), Ohodniczki Vanda (Budapest), Tassy Ildikó (Tiszafüred), Sebestyén Edit (Győr), Lázár Nándor (Győr).

Gratulálunk a győzteseknek!

FIATALOK! TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő esztergályos, csőhálózat-szerelő, szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük. Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
CHINOIN Gyógyszergyár oktatási osztály Budapest IV., Tó u. 1–5. Telefon: 690–900/531-es mellék, és
CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG, személyzeti osztály Budapest XXII. (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest Pf. 49. – 1780

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

81.2611 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

PROGRAMOZOTT SZÖRNYETEGEK 5

ÍRTA: CSER GÁBOR RAJZOLTA: ENDRŐDI ISTVÁN

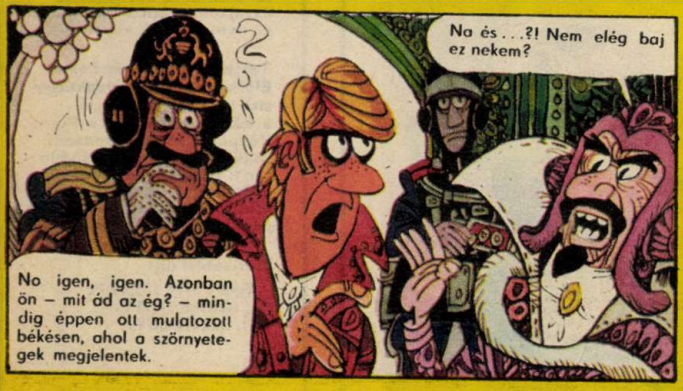

FOLYTATJUK

81/33
XXXVI. ÉVF. • 1981. DECEMBER 3. • ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

ÉS MI, VAJON MIT KAPUNK?

DARGAY ATTILA RAJZA

A NÉVADÓT ISMERNI KELL!

A csomagban, amely Moszkvából érkezett Budapestre, a könyvek mellett levél is volt: Karikás Frigyesné írta, amikor az iskolának ajándékozta a műveket

A hetedik „b"-sek Riporter őrse felkereste Sági István nyugdíjas igazgatót. Névadójukról, az illegális kommunista párt harcairól beszélgettek vele

Mindennap találkozol vele. Képről, tablóról, szoborról néz vissza rád. Annyiszor ejted ki a nevét, ahányszor megkérdezik tőled, melyik suliba jársz. Büszke vagy rá — s rajta keresztül az iskoládra is. Ő már nem ismerhet téged, te viszont ismered, ismerned kell őt: iskolád névadóját. A hőst, a költőt, a forradalmárt. Az embert.

*

Régi, szép épület Budapesten, a Felső Erdő soron. Akkortájt épült, amikor a benne levő általános iskola névadója: Karikás Frigyes volt gyerek.

A lépcsőfeljáró az emeleten folyosóvá szélesedik; szemben emléktábla, tőle jobbra plakátok. A jubileumi ünnepség, melyet a névadó születésének kilencvenedik évfordulójára rendezett az iskola és a 351-es számú úttörőcsapat, már véget ért. De a plakátokat tovább díszítik, csinosítják a gyerekek.

Mindig van jó néhány lány és fiú, aki a szünetekben filctollal, színes ceruzával „építi" tovább a kiállítást. A hetedik „b"-sek Riporter őrsének tagjai pedig gyöngybetűkkel teleírt papírlapot tűztek a faliújságra. A papírlapon az az interjú van, amit Sági Istvánnal, az iskola előző, most már nyugdíjas igazgatójával készítettek.

*

— Sági István a felszabadulás előtt tagja volt az illegális kommunista pártnak — mondja Heininger Lászlóné igazgatónő. — Ismerte Karikás Frigyest, sokat tett azért, hogy az iskola viselhesse a nevét. Az ünnepi eseményre 1959. március 21-én került sor. Most hétszáznyolcvannégy gyerek jár hozzánk, a legtöbb pontosan tudja, hogy ki volt a névadó, hogyan és hol harcolt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom, majd a Magyar Tanácsköztársaság győzelméért. Őket is meg lehet kérdezni.

*

A gyerekek valóban rengeteget tudnak; tavaly óta meg különösen sokat. Az iskola és az úttörőcsapat közös, izgalmas vállalkozásaként harminchat gyerek utazott Moszkvába, hogy felkeresse és megismerje a névadó özvegyét. Amikor a küldöttség tagjai becsengettek a lakásba és elmondták, mi járatban vannak, az idős néni percekig szólni sem tudott a meghatottságtól. Azután hellyel, süteménnyel kínálta a gyerekeket és mesélt, mesélt...

...S nem sokkal a látogatás után hatalmas csomagot hozott a posta Moszkvából Budapestre, a Felső Erdő soron álló régi, szép épületbe. A csomagban gyönyörű, bőrbe kötött könyvek voltak, bennük a legnagyobb orosz költők, írók alkotásai, köztük Puskiné, Tolsztojé. Valamennyi kötetben aláírás jelzi, hogy azok Karikás Frigyes könyvtárát gazdagították.

— Névadónk nagyon szeretett olvasni és tanulni — mondja Szikszay Béla, hetedikes. — A magyaron kívül tudott franciául, oroszul, németül, csehül, szerbül és olaszul.

— A Tanácsköztársaság idején a Vörös Hadsereg híres, harminckilences dandárjának volt a politikai biztosa. Élményeit novellasorozatban írta meg, ebből film is készült — teszi hozzá Barabás Kati.

— Nagyon szeretem a történelmet, különösen azt a részt, amelyben Karikás Frigyes élt és harcolt — mondja Péterfy Erika. — — Mindig leírom és összegyűjtöm azt, amit a névadónkról megtudok. Amikor olyan gyerekekkel, fiatalokkal találkozunk, akik szintén a Karikás Frigyes nevét viselő iskolában tanulnak, el szoktuk cserélni egymással a legfrissebb értesüléseinket.

Az iskolának különösen a budapesti Karikás Frigyes Katonai Kollégiummal nagyon jó a kapcsolata. A katonaiskolásokat valamennyi csapatgyűlésre meghívják, az úttörők pedig részt vesznek a kollégiumban rendezett minden nagyobb ünnepen. Közösen emlékeztek meg legutóbb is a híres íróról és forradalmárról, a politikai biztosról. Aki hét nyelven beszélt az emberek igazáról, a jövőről, mely nekünk a mát jelenti.

Dési Péter

A jubileumi kiállítást a gyerekek készítették. Rajzok, festmények, cikkek emlékeztettek Karikás Frigyesre

FOTÓ: KARASZ LAJOS

„Szalagon" az ünnepi műsor, amiből az alsósok is sokat tanulhatnak. A „hangos" újság mellett hamarosan igazi lapja lesz az iskolának és a csapatnak

JÓL SZÓRAKOZUNK

Vasárnap délután négy óra. A Fővárosi Művelődési Ház balett-termének ajtajára lassan ki lehetne tenni a táblát: MEGTELT!

— Figyelem! Kezdhetjük? Egy, két, há... és — indítja Benkő Zsófia tánctanárnő a modern táncklub foglalkozását.

A termet betöltő körben tizenéves fiatalok figyelik a lépésvariációkat, majd ki sutábban, ki ügyesebben formázza a figurákat, egyelőre zene nélkül. A „bemelegítés" után jöhet a zene is. A lányok kétszer annyian vannak, mint a fiúk, így kénytelenek egymással táncolni. A hangulat egyre felszabadultabb, a terem levegője egyre melegebb. Újabb figurák tanulása következik, hihetetlenül gyors tempóban. Bemutatás, gyakorlás, zene, tánc. Olyan ez tulajdonképpen, mint egy tánciskola, de mégsem az.

— Mi, akik ide járunk — mondja Kovács Zsolt, az Aga utcai általános iskola nyolcadikosa — nem csupán tanulni szeretnénk, hanem szenvedélyünk a tánc.

— Egyszer talán versenytáncos lehet belőlünk — veszi át a szót Zsolt osztálytársa, Kerékgyártó Zoltán. — Ha ez nem sikerülne, akkor is jól szórakozunk itt. A többi srác irigykedhet majd a suli-bulikon, ha meglátja, hogyan tudunk táncolni.

Vasárnap délután inkább csak nagyobb gyerekekkel találkozhatunk a klubban, de a kisebbek sem maradnak ki a tánctanulás örömeiből. Szombaton délutánonként ők vehetik birtokukba a balett-termet.

K. D.

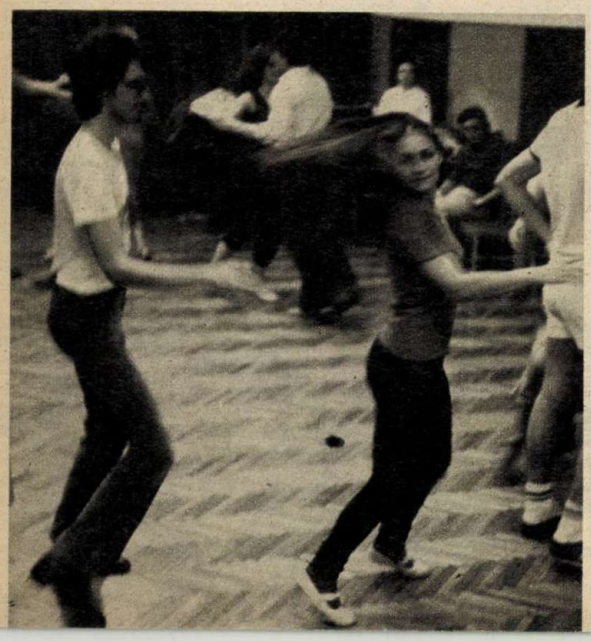

A filmburleszkről a legtöbbünknek tortacsaták, eszeveszett rohanások, vagy Stan és Pan bugyutaságai jutnak eszünkbe. Pedig a nevetés eszközei a század eleje óta sokat finomodtak; a mai burleszkek mélyebb, de szelídebb ötletekkel élnek. Egy fiatal olasz színész és filmes készítette a RATATAPLAN című művet, amelyben egy tehetséges, de élhetetlen mérnököt játszik. Hősünk reménytelenül szerelmes, és hiába zseni, egy ócska büfében kell kiszolgálnia, hogy megéljen. Amikor a véletlen egy csoda felfedezésére vezeti, mások húznak belőle hasznot. A mulatságos kalandok után azonban rátalál arra a lányra, aki viszontszereti; és bár munkája nem akad, megsejthetjük, hogy ennyi szívvel és tehetséggel boldogulnia kell! Hogy miért ez a címe: Ratataplan, én sem tudom. Talán azt jelenti: kidobolom, tessék engem megnézni!

*

JELES NAPOK — a magyar nép közösségi ünnepeit jelölő kifejezés. Ezzel a címmel mutatta be új műsorát az Állami Bábszínház. Kiszehajtást látunk (a kiszebábu szalmából van, felöltöztetve viszik, a telet személyesíti meg; elégetésével vagy vízbedobásával a nép a telet temette), részt veszünk a szentiványi tűzugratáson (a nyár kezdetén a fiatalok tüzet raktak, és akörül táncolva, énekelve, majd azt átugorva viháncoltak; hagyományos párválasztó alkalom volt ez), lakodalmas játékon ne-

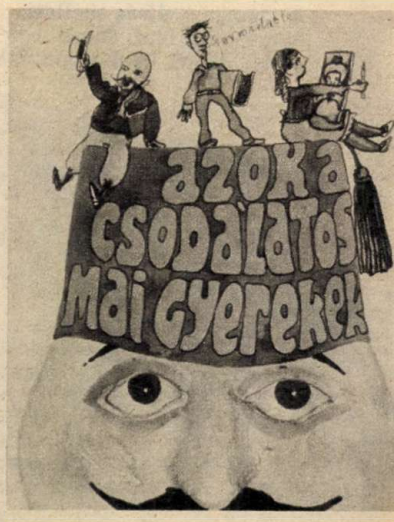

Tessék, válassz!

vethetünk (a régi lakodalmaknak szigorú eseményrendje volt; a levestől a zenéig minden majdhogynem előírásszerűen kötelező volt), végül a betlehemes játék karácsonyi hangulatában gyönyörködhetünk. A közjátékokban — mint az ismertetőben olvassuk — a vásári bábjátékosok, mutatványosok gazdag eszköztárából merítve óriásbábuk, maskarák, a paraszti élet tárgyai segítségével villannak fel a többi jeles nap víg népszokásai. Mozgalmas játék, komoly néprajzi alappal — tartalmas szórakozás!

*

A IV. országos gyermekkönyvhét új kiadványai közül kettőre hívom fel a figyelmeteket: az egyik, Aziz Nesin: „Azok a csodálatos mai gyerekek". Így fogalmazza meg kötete célját a török író: „Ez a könyv arról szól, hogy gyerekszemmel milyenek a felnőttek... Bemutatja, hogyan védelmezik jogaikat és önmagukat a gyerekek a felnőttekkel szemben..." Izgalmas, valóságos mai történetek során bontakozik ki a taktika...

G. Szabó Judit: „Megérjük a pénzünket" című regényében a szerző egy mai magyar — három leánygyermekes! — lakótelepi család hétköznapi viszontagságait, kalandjait írja meg cserfes gyereknyelven — a tőle megszokott vidámsággal. Az írónő pénteken, december 4-én olvasóival találkozik. Tízkor Csurgón (valószínűleg a könyvtárban), 14 órakor Berzencén, a könyvtárban. Ezeken a helyeken ugyanis író-olvasó találkozót szervez a Móra Könyvkiadó.

Hatodik kiadásban jelent meg Kittenberger Kálmán: „Kelet-Afrika vadonjaiban" című kalandos könyve. Aki végigizgulta a könyvet és kíváncsi lesz a vadász-író tárgyaira, valamint az Afrikában gyűjtött óriás-lepkékre (csak ne találkozzunk velük nyári éjszakán...), és a hatalmas elefántagyarra, amelyet Kittenberger hozott haza, nézze meg a Nemzeti Múzeumban a Kittenberger emlékkiállítást. Ez évben még nyitva tart. És ha már múzeumi délelőttöt rendeztek, szaladjatok el Budapesten a Postamúzeumba, ahol ki lehet próbálni nagyapáink morze-távíróját és a jövő képtelefonját, a „100 éves a telefon Magyarországon" című kiállításon; nézzétek meg a Bélyegmúzeumban a színes minivilágot! Pécsett a Janus Pannonius Múzeumban őseink fémműves rátermettségéről, technikai tudásáról láthatunk összeállítást, Makón, a József Attila Múzeumban Makó város történetéről. Ne felejtsétek otthon a „Tájak, korok, múzeumok" mozgalom kis füzetét, hiszen a benne összegyűjtött pecsétekért érmet (bronz, ezüst, arany) kaphattok!

*

A televízióban most folyik az „Ember felemelkedése" című angol ismeretterjesztő sorozat. Vasárnap esténként, a második csatornán, alkalmanként 50 percben egy nagyszerű tudós, Bronowski professzor cseveg erről a témáról; a lebilincselően érdekes képsorok és magyarázat után észre sem vesszük, ahogy megtanultuk a jövő heti történelem, földrajz, fizika és biológia leckét. Aki még nem tart itt a tananyagban, kapcsolja be fejében a kis emlékezetrögzítőt. Tanáraitoknak leesik majd az álla, hogy „ez a gyerek mi mindent tud!" — és ezt a tudást szórakozva szereztétek meg.

S. B.

Na, mi újság?

— Mi ez a sok-sok papírszelet az asztalodon?

— Most bontottam fel a decemberi ötletládát és...

— ...a legjobb ötleteket akarod kiválasztani. Azokat, amelyekkel felejthetetlenné tehetitek az év utolsó hónapját. Az ötletek ötletét keresed, ugye? Ha megengeded, segítek egy kicsit.

— Köszi. Kezdjünk is hozzá! Itt van például ez a télapós ötlet: „December 6-án egy-egy szelet csokival ajándékozzuk meg a kisdobosokat!"

— Van ennél jobb ötlet is. Nézd csak: „Keressük elő régi játékainkat és lepjük meg velük kisdobos testvérőrsünket!" Ez talán még ennél is jobb: „Mi közös klubdélutánt rendezünk a kisdobosainkkal. Görbe tükröt tartunk eléjük. Eljátsszuk, ki, hogyan viselkedik otthon és az iskolában. Aki magára ismer, az kap egy csomag cukorkát."

— Másnap, december hetedikén ünnepeljük a magyar sajtó napját. Azt javasolja az egyik lány, hogy jelentessük meg a „Na, mi újság?" faliújság ünnepi számát.

— És ehhez mit szólsz? „Az iskolarádióban köszöntsük fel a postásokat és azokat a gyerekeket, akik az úttörőlapokat terjesztik. Nekik köszönhetjük, hogy rendszeresen megkapjuk a Pajtást, az Őrsvezetőt, a Kisdobost, a Kincskeresőt és a Dörmögőt."

— Ez is érdekes! Hallgasd csak! „A nyolcadikos raj hívjon meg olyan felnőtteket, akik rendszeres újságolvasók. Beszéljenek arról, hogy mit jelent számukra az újság. Hogyan ismerik meg belőle hazánk és a nagyvilág mindennapjait?"

— Még csak hetedikénél tartunk? Úgy veszem észre, hogy olyan hosszúra nyúlik a mi ötletválogatásunk is, mint a Luca-szék készítése.

— Apropó: Luca-nap. Miért nem próbáltok meg ti is Luca-széket faragni? Tizenkét napig csak elkészül?! Karácsony előtti napon, vagy szilveszterkor az a lány ülhet rá, akit mindegyik fiú a legszebbnek tart a csapatban.

— Kár, hogy nincs Luca nevű lány a csapatunkban! Ha lenne, őt választhatnánk meg egy napra — tizenharmadikára — tréfakirálynőnek.

— De hát nincs, így csak a nótafák királyát választhatjátok meg, mégpedig tizenhatodikán, Kodály Zoltán kilencvenkilencedik születésnapján. Azt írja az egyik fiú: „Az legyen a nótafák királya, aki pontosan kilencvenkilenc népdalt ismer és mindegyiket el is tudja énekelni."

— Ez jó, de nem lesz elég hozzá egy délután.

— Annyi baj legyen! Akkor már úgy sincs messze a szünidő. Folytathatjátok akkor is. Így lesz igazán jó hangulatú a karácsony és az újév hete.

— Téli vakáció! Én azt javasoltam, hogy huszonegyedikén, a tél első napján rendezzünk irodalmi klubdélutánt. Az őrs mindegyik tagja kiválaszt egy-egy szép, téli verset vagy elbeszélést, és azt felolvassa. S utána, ha már leesett a hó, akár hócsatát is rendezhetünk.

— És milyen legyen a vakáció tizenkét napja? Azt tanácsolom, hogy a Mindentudó őrs javaslatát fogadjátok el. Azt írják: „Jó lenne, ha mindegyik nap programját más-más őrs dolgozná ki és szervezné meg. Ez versenyre késztetné az őrsöket és a legügyesebb kis közösség januárban megkaphatná a „vasfazékkal és aranyrépával ékesített hóember érdemrendet."

— Jaj de jó! Máris kész a decemberi programunk!

— Amelyhez szívből kívánok nektek vidám kedvet, örömet, és mivel az idén már nem találkozunk: boldog új esztendőt.

A HÓNAP NAPLÓJA

Szervusztok, rendszeres naplóírók! Örülünk, hogy egyre többen vagytok, akik tollat ragadtok, hogy beszámoljatok a szabad szombatokról, hétvégi programjaitokról.

A baj csak az, hogy legtöbben nagy általánosságokat írtok, pedig ti nem „általában" vagytok gyerekek, s nem „általában" kell élnetek a több szabad idő lehetőségével. Tehát konkrét, pontosan leírt válaszokat kérünk, mert csak így segíthettek önmagatoknak és másoknak..

A mostani kérdések egyik központi témája az Idő.

Igen, így nagybetűvel írva, hiszen az idővel gazdálkodni nagyon fontos, s aki az időt feleslegesen elpazarolja, az önmagának árt. Az „ej, ráérünk arra még!" szemlélettel – legyen akárhány szabad nap a hétből – nem sokra mentek. Ha viszont pontosan beosztjátok az időtöket, akkor több jut mindenre, nincs kapkodás, nem kell vasárnap este villámsebesen – és legtöbbször tele hibával – kaparászni a füzetbe a leckét, miközben fél szemmel a krimit nézitek a televízióban...

Ugye, ielki szemeinkkel jól látjuk ezt?

A szabad szombat nagy lehetőség. De könnyen kicsúszik a kezünkből, ha mindent erre a napra halogatunk, s végül semmit sem tudunk maradéktalanul elvégezni. Szórakozni, kirándulni, barátokkal beszélgetni sem olyan felhőtlen, ha tudat alatt bennetek motoszkál a gondolat: egek, mennyi lecke vár még rám!

Írjátok meg őszintén időbeosztási gondjaitokat, illetve azt, hogy milyen módszerrel fogjátok kordába az Időt. Arra is kíváncsiak vagyunk: mennyire halmozódnak fel hétközben a tennivalóitok, tehát tudtok-e igazán örülni a szabad szombatnak? Várjuk a válaszokat...

És végül ne felejtsétek: „A hónap naplója" pályázat legszorgalmasabb naplóírói, legőszintébb válaszadói között sorsoljuk majd ki azokat az ajándékokat – játékokat –, amelyek segítenek a szabad szombatok vidámabb eltöltésében...

NOVEMBERI NAPLÓ

AZ ÁLLANDÓ SZABAD SZOMBAT MENNYIBEN VÁLTOZTATTA MEG HETI IDŐBEOSZTÁSODAT? ZSÚFOLTABBAK LETTEK-E A HÉTKÖZNAPJAID, TÖBB TANULNIVALÓ JUT-E EGYIK NAPRÓL A MÁSIKRA?

PÉNTEKRŐL HÉTFŐRE MENNYI A LECKÉD: TÖBB VAGY KEVESEBB? A HÉT VÉGE KÉT SZABADNAPJÁBÓL MELYIKET TARTOGATOD A TANULÁSRA ÉS ABBÓL IS MELYIK NAPSZAKOT?

LEGALÁBB EGY KONKRÉT VÁLASZT KÉRÜNK: A SZABAD SZOMBATOK ADTA LEHETŐSÉGGEL ÉLVE MIT OLVASTÁL EL, MERRE JÁRTÁL KIRÁNDULNI, VOLTÁL-E MÚZEUMBAN, MOZIBAN, MIT BARKÁCSOLTÁL?

Nevem: .....

Életkorom: .....

Iskolám címe: .....

CSELES DRÓTAKADÁLY

Juj, csak ebbe a cseles drótakadályba bele ne gabalyodjunk! A körmendi 504. számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat harci túráján készült a felvétel. A csapatot egy határőr KISZ-szervezet patronálja, s most is változatos programot állított össze a gyerekeknek: céllövés, kötélmászás, gránátdobás és a honvédelemmel kapcsolatos feladatok tették próbára a gyerekek tudását és ügyességét.

SZŐNYEGEN AZ UTÁNPÓTLÁS

Túrkeve, a szép alföldi város lesz az otthona a XVII. Téli Úttörő-olimpia birkózódöntőinek. A december 20-i ünnepélyes megnyitót követően 21-én és 22-én kerül sor a versenyekre kötött- és szabadfogásban egyaránt.

?!

Bocs, hogy közbeszólok, s megzavarlak benneteket lapunk tüzetes böngészésében, de két eseményre szeretném felhívni a figyelmeteket. Mindkettő szoros kapcsolatban áll az újságírással, szerkesztéssel. Hetvenöt évvel ezelőtt, 1906. december 4-én született Rózsa Ferenc. Az ő irányításával jöttek létre 1940-ben a Kommunisták Magyarországi Pártjának vezető szervei, ő vezette hazánkban a II. világháború elleni illegális antifasiszta propagandát is, s ő lett az első szerkesztője az 1942-ben megjelenő illegális Szabad Népnek. Gondolatai félelmet szültek a Horthy-rendszer vezetőiben, akik úgy hitték, ha elpusztítják Rózsa Ferencet, eszméit is eltörlik a föld színéről. Tévedtek. Hazánk sok-sok újságja, hetilapja, folyóirata évtizedek óta Rózsa Ferenc szellemében, gondolatainak jegyében készül. Mi sem vagyunk kivételek, s így mindennapos munkánkkal adózunk a kommunista mozgalom mártírjának emléke előtt. S ha már évfordulónál tartunk, ide kívánkozik, hogy december 7-én ünnepeljük a magyar sajtó napját. Hatvanhárom éve, 1918-ban ezen a napon jelent meg a KMP hivatalos lapja, a Vörös Ujság.

— bőcs —

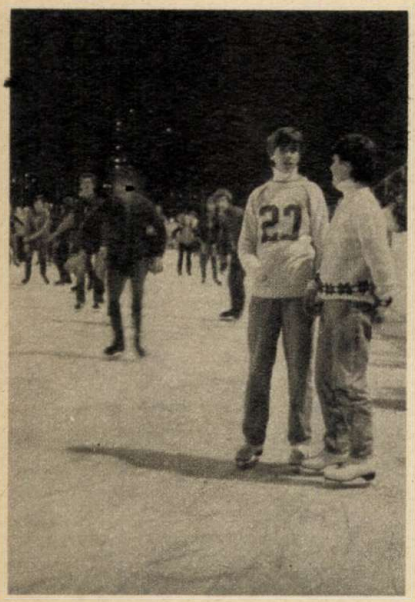

JEGES NYITÁNY

A városligeti műjégpálya immár hagyományosnak mondható módon, november 7-én nyitotta meg kapuit. Már az első három napon a korcsolyázni szeretők ezrei lepték el a jeget. Örvendetes azonban, hogy a legrégebbi jégpálya mellett egyre több helyen – így Pécsett is – találkozhatunk korcsolyázásra alkalmas területtel, műjéggel.

ZSIBONGÓ

RIADÓ! ITT A HÓ!

Magasabb hegységeinkben, a Bükkben, a Mátrában, már november elején megérkezett a hó. A téli sportok kedvelői természetesen azonnal „riasztották" a nyári szendergésüket töltő szánkóikat, síléceiket és csapatostól indultak kipróbálni az első havat.

EGY KÉP — EGY MONDAT

A kíváncsi kamera (és a leleményes operatőr) útjában nem állhat semmiféle akadály!

ZEBUK

Öt éve honosodtak meg Azerbajdzsán hegyei között a Kubából kapott zebuk. Kétszázról hétszázra nőtt számuk e pár év alatt. Húsuk ízletes, fehérjében gazdag, s átlagosan naponta egy kilogrammot híznak. (Foto: APN)

CVÍDER BENEDEK BALLADÁJA (XIV.)

Azon a borongós, baljóslatú reggelen az előjelek nem hazudtak. Mert Sakk Jenő állított be sugárzó arccal az osztályba, márpedig, ha Sakk Jenő arca sugárzik, akkor holtbiztos, hogy támadt valami ötlete, amelytől az isten sem ment meg bennünket.

— Ürgék! — kukorékolt fejhangon. — Mi lenne, ha Télapó-ünnepséget rendeznénk az alsósoknak?

Az ürgék vele kukorékoltak. Remek! Télapó! Krampusz! Mesejáték! Ajándékok! Versek! Tánc! Zene! Csak úgy röpködtek a diadalittas javaslatok. Elérkezettnek láttam az időt, hogy megszólaltassam az értelem szavát. Hülyeség! — mondtam. — A verseket unják, zenélni nem tudunk, mesejátékhoz rövid az idő, nincs jelmez, egy-egy szelet csokitól, vagy egy zacskó cukorkától pedig nem fog hasra esni egyetlen alsós sem. Egyszóval hagyjuk az egészet!... De nem lehetett bírni velük. Lehurrogtak, és komoly nyolcadikoshoz méltatlan lelkesedéssel kiosztották egymás közt a szerepeket.

... Az előadásra azért elmentem. Hűvös fölénnyel foglaltam helyet az utolsó sorban, és igyekeztem olyan gúnyosan nézni, ahogyan csak néznem adatott. Amikor már másodszor szóltak rám, hogy halkabban vihogjak a Télapón meg a krampuszon és ne biztassam fennhangon a Piroskát a farkas ellenében, mert úgyis minden jóra fordul, kicsit megsértődtem. Tehát a kisemmizettek keserűségével félrehúzódtam. Egyszercsak elém toppant egy vigyorgó alsós a majszoló tömegből, és nyújtotta a piros zacskót.

— Vegyél! — mondta, és biztatóan nézett.

Meghatódva húztam ki egy kekszet.

Lám, lám. Ezekben a romlatlan csöppségekben még van lélek. Nem úgy, mint a saját cimboráimban, akik — ki tudja miért? — ebből a remek bulából is kihagytak...!

ÚTTÖRŐÖRSÖK FIGYELEM! PÁLYÁZZATOK AZ ŐRSÖK ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJÁRA!

Szeretnétek együtt lenni az ország legjobb őrseivel 1982. június 24–28. között Komárom megyében, Tatabányán?

Szívesen megismerkednétek más közösségek életével, munkájával, tetteivel, ötleteivel, játékaival? Szeretnétek más őrsökkel barátságot kötni? Jó lenne felfedezni együtt hazánk egyik szép megyéjét, történelmi emlékeit, a dolgos emberek mindennapjait, a tegnap és ma eredményeit?

Ha igen, akkor az a feladatotok, hogy bemutassátok saját közösségeteket, életeteket, munkátokat. Írjátok le, hogyan dolgoztok együtt egymásért; mit tettetek szeptembertől idáig, hol és hogyan szervezitek az őrsi összejöveteleket, milyen az őrsötök programja szombaton, vasárnap, mit tesznek őrsötökért a tisztségviselők? Van-e kedvenc dalotok, játékotok, milyen a kapcsolatotok a KISZ-esekkel; – egyszóval: miért jó együtt! A pályázat címe: ÍGY ÉLÜNK, DOLGOZUNK.

A pályamunka lehet írásos, rajzos, fényképpel színesített, küldhettek kazettát, magnószalagot is.

Fontos: az őrs együtt készítse, s azokról az élményekről, tettekről, eredményekről szóljon, amelyek valóban jellemzik őrsötöket. A pályázatot aláírásotokkal, tisztségeitek feltüntetésével hitelesítsétek és március 15-ig küldjétek be megyétek úttörőelnökségére, ahonnan a legjobbakat az országos zsűrihez továbbítják. A legeredményesebb munkát végző őrsök egy hónap múlva már kézhez kapják a meghívót, amelyen rajta lesz:

Találkozunk Tatabányán 1982. június 24-én, ötlettel, játékkal, tettekkel teli őrsi tarisznyával.

Várjuk a pályázatokat!

A borítékra, csomagra írjátok rá: **ŐRSÖK TALÁLKOZÓJA: ÍGY ÉLÜNK, DOLGOZUNK**

Magyar Úttörők Szövetsége Komárom megyei Elnöksége

Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége

BEFEJEZÉS ELŐTT

Az idei esztendő végén átadják — a tervek szerint — a tizenkétezer nézőt befogadó budapesti sportcsarnokot. A befejező munkák mellett épül a 800 autó befogadására alkalmas parkoló is.

BÚCSÚZIK AZ ŐRSVEZETŐ — KÖSZÖNT AZ IRÁNYTŰ

A Pajtás sok-sok ezres olvasótáborában szép, tekintélyes számban vannak azok a gyerekek, akik évek óta minden hónapban örömmel, szívesen várják az Őrsvezetőt.

Az Őrsvezető 14 éve jelenik meg, s most „nyolcadikos korára" egy nagy változás elé néz, mert 1982. január elsejétől kezdve új névvel kíván minden olvasójának boldog új esztendőt.

IRÁNYTŰ az új név, s elsősorban azt jelenti, hogy az őrsvezetők mellett minden tisztségviselőnek segíteni szeretne. Testvérlapunkban köszöntünk hát minden őrsi, raj-, csapattisztségviselőt, rajtitkárt, úttörőtanács-titkárt – szervusztok, fogadjátok jó szívvel ötleteinket!

Az új cím, olvasótáborunk várható bővülése, hónapok óta izgalomban tartja a szerkesztőséget, hiszen – akárcsak ti az új úttörőév elején – mi is készülünk, fogadkozunk: hogy egy kicsit jobbak, érdekesebbek szeretnénk lenni.

Új ötletekkel gazdagítjuk eddigi rovatainkat, s újakat is indítunk.

Útitársként, jó barátként szeretnénk segíteni, ha összejövetelre, játékra készültök, ha úttörőszövetségünk programjának megvalósításához kerestek ötleteket, ha a szülőföld, a haza új tájait szeretnétek megismerni.

Írásainkat, ötleteinket azonban ne vegyétek kész receptnek. Mi főleg abban segítünk, hogy jó, biztos legyen az irány. Akinek csak egy ici-pici tapasztalata is van már a közösségről, a barátság alapjainak építéséről, az tudja, hogy az egymás közötti kapcsolatokhoz is jól jönnek a jó tanácsok, jól jön egy kis iránytű.

S ez merre fog lapjainkban mutatni? A derű, a jókedv, az összetartás felé!

Ezt mi olyan fontos vezetői munkának, közösségformáló erőnek tartjuk, hogy megalapítottuk a Napsugár díjat. Erről többet a januári számban találtok.

Az új cím mellett jelenik meg a jól ismert rajz: egy mosolygó, vidám gyerekfej. Jelzi, hogy az őrsvezetőknek továbbra is hűséges társa akar lenni lapunk. Folytatódnak az őrsvezetői találkozók, Szatmár–Bereg történelmi útjain a hagyományőrző találkozók, a „Duplázz rá!" vezetőképző játékok, a városi tanácsok őrsvezetői alapítványai.

Bízunk abban, hogy jó szívvel fogadjátok az új névvel megjelenő lapot, s már előre örvendezünk, hogy új, lelkes barátokkal gazdagodik olvasótáborunk.

Ezért várunk még több levelet tőletek, s még több hírt, ötletet munkátokról. Kívánságaitokat, javaslataitokat is szívesen veszszük, s ha olykor melléfogunk valamiben, azt is tegyétek szóvá, hiszen a legfontosabbnak azt tartjuk, hogy ebben is jó legyen az irány.

A szerkesztőség nevében:

Rakó József főszerkesztő

ZSIBONGÓ

GOLYÓS VAGYOK

Na, végre! Köszi a lehetőséget! Mert én, ugye, csak egy hűséges alattvaló vagyok az emberiség kezében. Naponta rovom a papírt, kismillió levelet, leckét, dolgozatot, verset, regényt írok... Ajaj, felsorolni is nehéz lenne, mennyi a dolgom. Most végre magamról is szólhatok, s ez fölöttébb jólesik.

Magyar származású vagyok. A második világháborút megelőző években gondolt ki „atyám", Bíró László József, aki a harmincas években újságírással kereste a kenyerét. Írószerszáma az akkoriban még a korszerűnek tartott töltőtoll volt, amiből mindig a legroszszabbkor fogyott ki a tinta. Az emberek elfogadták ezt az állapotot, nem úgy Bíró László József, ő nem tudott ebbe belenyugodni.

VÁZLATRENGETEG

Mint hírlapíró, gyakran megfordult a nyomdában, és töprengve figyelte a gépek munkáját. Lám-lám, ezernyi alkatrész végzi a feladatát, a hengerek egyenletesen hordják a festéket az ólombetűkre. Valami hasonló, ügyes, apró szerkezetet kellene kitalálnom — gondolta —, valami zsebben hordozható körforgós készüléket, aminek töltőtoll formája van.

Többé nem tudott szabadulni a golyótól. Igen, a golyótól. Hosszú töprengés után ugyanis rájött, hogy mivel helyettesíthetné a nyomdai henger alapján kigondolt parányi hengert, amit a toll helyére képzelt. Golyóval! Megszámlálhatatlanul sok vázlatot készített a toll helyett golyóban végződő írószerszámról, amelyben rugóval működő dugattyú kis csatornán juttatja el a festéket a golyóig. A rajzokon a terv egyszerűnek látszott, annál bonyolultabb volt a megvalósítása. Több mint hat évig tartott.

Barátait és orvos bátyját, Bíró László Györgyöt is „beoltotta" a nagy ötlettel, s kezdetleges körülmények között, itt-ott megrendelt alkatrészekből, elkezdték a szerelést. Az első összeeszkábált golyóstoll elég jól mutatott, csak éppen írni nem lehetett vele. Kiderült, hogy az ügyes kis szerkezethez nem jó sem a nyomdafesték, sem a pecsételőpárna festéke, ide valami titokzatos akármi kell, ami a toll testében nem, a papíron viszont gyorsan szárad.

HAJSZÁLCSÖVESSÉG

„Atyám" György bátyját kérte meg; segítsen neki megtalálni az igazi festékanyagot. Akkor már tudták, hogy az egészben ez lesz a legnehezebb, de mivel bíztak a sikerben, beadták a modell vázlatrajzát szabadalomra. Szerették volna, ha innen, Magyarországról indulok el világhódító utamra. Sajnos, ebből nem lett semmi, mert amíg ők megszállottan kísérletezgettek egy garázsban, Európa egyre szédültebb iramban haladt a háború felé.

1938-at jelzett a naptár, s mint tudjátok, 1939-ben kitört a második világháború. „Atyám" még 1938. december 31-én vonatra ült, Párizsba, majd, a rajzokkal a táskájában, az ötlettel a fejében, Argentína fővárosába, Buenos Airesbe utazott, ahol a magyar származású Láng Lajos anyagi támogatásával folytatta munkáját. Vállalatot alapítottak, ezredmilliméter pontosságú célgépeket, berendezéseket vásároltak, s elkezdték a kísérleti gyártást.

Az első, piacra dobott golyóstollakra sok panasz érkezett. Bíró „papa" szívósan dolgozott a laboratóriumban, s a további tökéletesítés bűvöletében kitalált egy újabb szerkezetet, aminek az volt a hivatása, hogy az emberi kéznél egyenletesebben és folyamatosabban végezze a golyóstoll írásának ellenőrzését. Nos, ez a szerkezet mutatta meg az utat a ma már világszerte használt, hibátlanul író, tökéletes golyóstoll elkészítéséhez. Egy alkalommal ugyanis „atyám" nem az egész golyóstollat, hanem csak annak belső részét, a golyóheggyel felszerelt nyitott tankot helyezte a próbagépre, s meglepődve tapasztalta, hogy rugós dugattyú nélkül is működik a szerkentyű. Ok: a felül nyitott tank, következmény: egy újabb ötlet, a hajszálcsövesség alkalmazása.

REKLÁMHADJÁRAT

További kísérletek után megszülettem végre én, a tökéletes golyóstoll! Bíró László József boldog volt, hiszen megalkotta, amire vágyott. Nem is sejtette, hogy ezután jönnek az igazi bonyodalmak. Tökéletlen elődeim kicsit megrendítették az embereknek a golyóstollba vetett bizalmát. Óriási reklámhadjáratra lett volna szükség, de a cég éppen pénzzavarban volt, mert igen nagy ráfizetéssel járt a hosszas bíbelődés, arról nem is beszélve, hogy az új rendszerű golyóstollakhoz a gépeket is át kellett alakítani.

Megállni? Most, a cél előtt? Lehetetlen — mondta atyám. — Ellenkezőleg, átütő erejű reklámhadjáratot kell indítani, olyat, amelynek kapcsán a golyóstoll híre messze túljut az ország határain!

A hirdetések megjelenése után egy héttel az egyik dél-amerikai irodaszervezési vállalat tulajdonosa, Henri G. Martin, egymillió pesóért megvette a vállalati részvények 51 százalékát, majd a New York-i Eversharp Töltőtollgyár igazgatója jelentkezett, s 1944-ben kétmillió dollárért megvásárolta a szabadalmat. Hamarosan megkezdték a gyártást, s én elindultam világhódító utamra. Eljutottam a háború borzalmait lassan kiheverő Európába, sőt Magyarországra is. Nevem Pax. Magyarul: béke.

M. K.

Hahota-KLUB

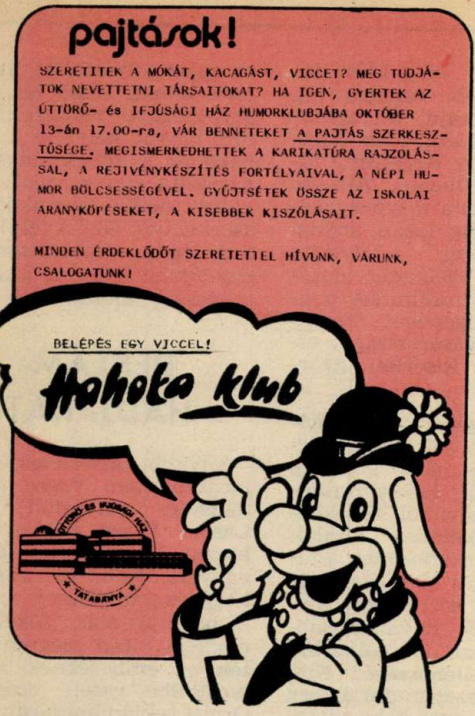

Mindenkivel előfordult már az a szerencsétlennek is titulálható eset, amely Mucsi Évával. A tanárnő felelésre szólította, ám az emlékezet áramkörében rövidzárlat keletkezett.

Súgott már a fél osztály, Éva pedig csak hallgatott. A tanárnő szólalt meg:

— Éva, neked a hallásod is rossz?

— Nem, tanárnő, kérem, csak nem tudom a sokféle súgásból kiválasztani a legmegfelelőbbet.

*

A fenti történetet Nagy Zsolt mesélte el, a tatabányai ifjúsági és úttörőház frissen alakult Hahota-klubjában.

Hahota-klub. Ilyen még nem volt! A célja: megőrizni az iskolában, játszótereken megtörtént humoros eseteket, feljegyezni a szülők által elmesélt régi, vagy a munkahelyek mai vidám történeteit. A klub tagjai, a havonta megtartott összejöveteleken arról beszélgetnek, hogyan kell az életet humoros oldalról nézegetni. A munkatervükben szerepel az „aranyköpések" napja, amikor mindenki hoz magával egy-egy félresikerült feleletet valamilyen óráról, fogalmazásból. Máskor meg az anekdotákról beszélgetnek, mi fán terem az? Mesélnek is ilyet, hiszen a foglalkozásra készülni kell, könyvből, innen-onnan, bizony, ismerni és elmondani szükséges egy-egy anekdotát. Az is kiderül majd, születnek-e ma

Apuék ötödikes korukban tűzoltóversenyt nyertek...

A díjkiosztó ünnepség után nagy vacsoravendégség részesei voltak...

A barátja, valami Tamás, úgy vágta a húst, hogy az kiugrott a tányérból...

Én csak betévedtem ide a klubba. Jókat rötyögtem a történeteken. Majd én is mesélek

anekdoták. Lesz szellemes mondások napja, amelyen a magyar nyelv kínálta szóhumorból is képzik magukat a klubtagok. Mi a gúny, és kivel lehet gúnyolódni? Tréfa-e az mindig, amin nevetni lehet? Hol szabad viccet mesélni, és egyáltalán — mi az a vicc? A vicc, bizony, kritika, ez már az első összejövetelen kiderült. Különleges gúnyába öltöztetett vélemény — valamiről.

A magyarokról az a hír járja a világban, hogy jól bánnak a humorral. Hamar születnek a viccek nálunk. Ezt a hírünket erősítenünk kell!

Kik járnak a klubba? Nevetni szeretők, meg akik hozzák is magukkal a jó, vidám eseményeket. Sok köztük az őrsi mókamester...

Ma a vidám történetek napja volt. Nagy Zsolt is ebből az alkalomból mondta el Mucsi Éva történetét. Cservenka Noémi is elmondott egyet:

— Palacsintát sütöttem, először életemben. Annyira földobtam, hogy ottmaradt a plafonon. Lepiszkáltam, de olyan ügyesen, hogy éppen beleesett a húslevesbe. Anyu akkor lépett be az ajtón. Mit főzöl, kislányom? Úhüm, látom! Palacsintás húslevest.

Demeter Jóska azt mesélte el, amikor egy élővilágórán a tanárnő mindenáron az izomrost szót akarta hallani Szám Róberttől, Jóska osztálytársától. Faggatta így is, úgy is, nem ment a dolog. Akkor a tanárő cselhez folyamodott:

—Hát mit veszel a hentesnél? Igen, húst, csontot, zsírszalonnát, és...

— Mócsingot!

Hát, igen!

*

Benedek Jutka a kis unokaöccse jó „humorát" adta közre.

— Nagyapa! Majd ha megnövök, én elviszlek téged traktorozni!

— Ha megnősz? *Por sem* lesz belőlem, addigra, kisfiam!

— A szomszédék udvarán áll egy *porse* autó. Ha akarod, akkor majd azzal viszlek el!

Hát ennyire figyeli Jutka unokaöccse, Andris — a szavakat. Hanem rá se hederít a körülményekre. Egyszer a buszon „torkaszakadtából" énekelte, hogy katona bácsi, haptákban... A busz meg tele volt katonákkal! Jutka, Andrissal, azonnal leszállt, azazhogy „lesüllyedt" a buszról.

*

Pataki Zsuzsa Kilián Gézáról mesélte, hogy felelés közben a szilváról kellett beszélnie, de nem jutott eszébe, hogy „viaszos", ezért azt mondta, hogy a szilvának bőrkéje van, amely gyertyás bevonatú. Bokros Zoli meg elmondta, hogy amikor az egyik osztálytársa kérdőre vonta a másikat, hogy miért nem volt focizni, azt a feleletet kapta: Anyunak csak nagy pénze volt, két forintja nem! (Tudni kell, hogy Tatabányán a buszokon két forintot kell bedobni a buszkasszába.)

Tóth Andor apa-napot rendezett. A történetei így kezdődtek: Apu ötödikes volt... Apunak volt egy bicskája... Apunak volt egy jó barátja...

A történetek jók voltak, ám nem adjuk közre, minden nem tartozik a nagyközönség elé. Mindenesetre, Tóth Andor édesapja jó csínyeket tudott, jó fej volt. Kár, hogy megnőtt! Jó lenne a Hahota-klubba, akárhányadikosként!

El is várjuk őt! Meg a többi szülőt is!

Szigeti Piroska

A nyári táborokból mindenki őriz legalább három vidám esetet. Nekem több is van

...hogy egyenesen a tűzoltóparancsnok fejére és hátára zuttyanjon szaftostól, mindenestül

A parancsnokot semmiféle tűzeset nem rendítette meg még ennyire...

...a pincér pedig azt mondta apu barátjának: Piskótát kapsz csak, de azt is csak kézzel eheted!

FOTÓ: VARGA CSABA

TÖRTÉNELEM

LAPRÓL, LAPRA

LAPUNK **35** ÉVES

HA A PÓLÓM BESZÉLNI TUDNA...

CSILLEBÉRCI PAJTÁS-NAP 1978

AZ IGAZI ÉS A MI ŰRHAJÓSUNK

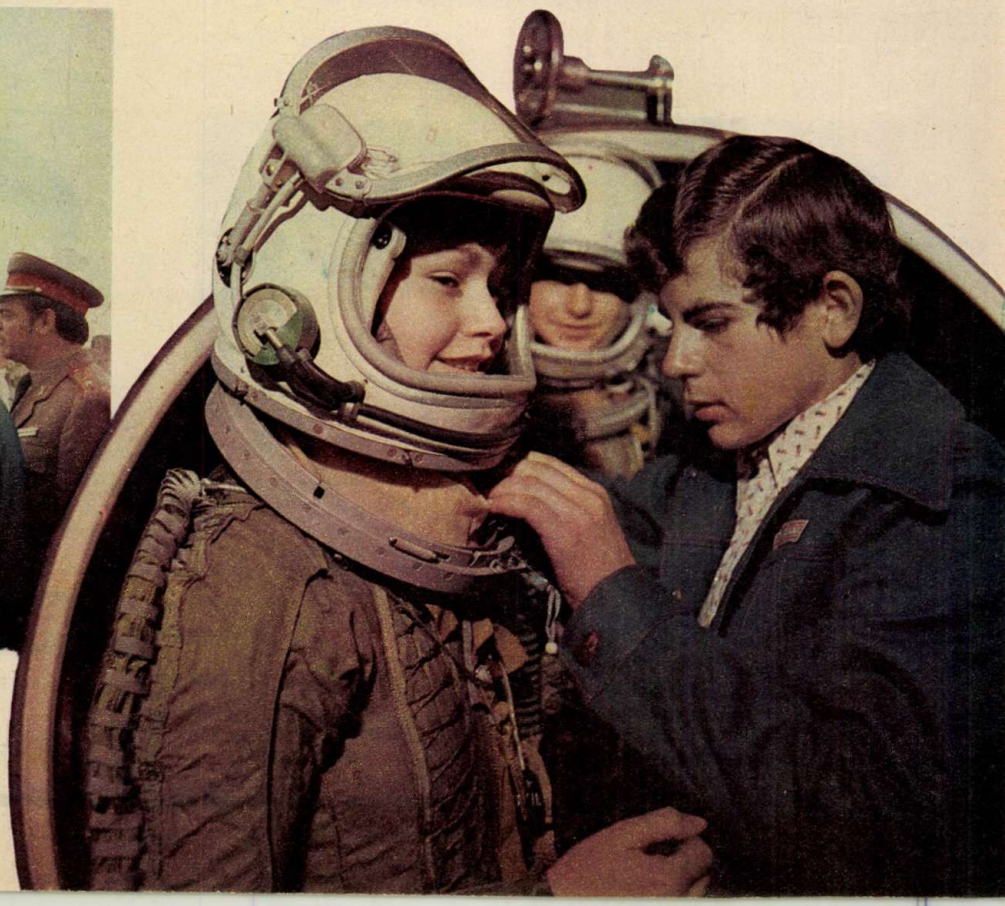

„A kívánságból valóság lett. Hurrá, színes Pajtás!"

Ez a felirat olvasható az 1977. január 6-i lap címoldalán, s azóta kívül-belül egyre színesebbé váltunk. Ebben az első színes számban „született" meg Kajla két állandó barátja, Csöszke és Kobak is. Névadójuk a mezőhegyesi Szikszai Ildikó, illetve a debreceni Széles Gyöngyi volt...

HA A PÓLÓM BESZÉLNI TUDNA...

1978 elején készült az első Pajtáspóló, amelyen egymást átkarolva áll Kajla és CIMEA Viki, a „pálmafává" varázsolódott kubai VIT-jelvény árnyékában. A pólóról elkezdtük nyomozni: vajon hány ember keze nyomán készült el, mennyi gondolat, munka, energia kellett, amíg egy-egy gyerek felveheti. A pólópályázat feladata az volt, hogy „... válasszatok ki egy bútort, egy játékot, egy ruhadarabot, vagy bármi mást, s próbáljátok gondolatban legalább tíz állomáson visszafelé követni az útját: hol és kik hozták ezeket létre?"

CSILLEBÉRCI PAJTÁS-NAP 1978

„Olyan volt ez a csillebérci vasárnap, mint amikor egy család öt-hat vendég fogadására készül, s azok harmincan érkeznek..." — írtuk a szeptemberi verőfényes napról, amikor Budapestről és az ország minden tájáról 35 ezer gyerek érkezett Csillebércre és megszállta a hegyet.

Volt itt mindenféle móka: elrejtett rejtvények, tréfás sportvetélkedők, Kajla-készítő műhely, diszkó és Piramis-koncert, mókás fotózás, nonstop sakk szimultán és természetesen felvonultak a legkedvesebb Kedves ismerősök...

Hatalmas, országra szóló játék volt ez a Pajtás-nap!

AZ ÍGAZI ÉS A MI ŰRHAJÓSUNK

Az úgy kezdődött, hogy 1978-ban már híre kelt: a mi kecskeméti „csillagvárosunkban" készülődnek a kozmoszbeli útra a magyar űrhajósjelöltek, s egyszer majd közelebbről és személy szerint is megismerkedhetünk velük...

Nosza, több se kellett nekünk! Elvittük a kecskeméti Repülőorvosi Vizsgáló és Kutatóintézetbe a jakabszállási Kurucz Palit és Deák Gabriellát, akik igazi szkafanderbe öltözve kipróbálhatták a műszereket, beléphettek a barokamrába... Tehát elmondhatják: ők voltak Farkas Bertalan, az első igazi magyar űrhajós és Magyari Béla kiképzett űrhajós „elődei"!

ELMENTÜNK VILÁGGÁ!

Nemzetközi gyermekév, 1979... Arra gondoltunk, hogy a gyermekek évében jó lenne megismertetni olvasóinkat néhány európai ország gyerekeinek életével, hétköznapjaival, szokásaival. Kitaláltuk, hogy szerkesztőségünk négy munkatársa autós riport-expedícióra indul, keresztülkasul a kontinensen. Másfél hónapig járták Európát, voltak Csehszlovákiában, Lengyelországban, NDK-ban, Ausztriában, Svájcban, Franciaországban, Hollandiában, Belgiumban, NSZK-ban, Dániában és Svédországban, majd élményeikről több hónapon át közöltünk sorozatot.

A Pajtás-expedícióhoz — első szóra — minden szervtől, intézménytől, vállalattól segítséget kaptunk, akik mindenre készek voltak a gyerekekért; expedíciósainkat pedig külföldön „kézről kézre" adták a testvérlapok és a baráti gyerekszervezetek, hogy minél több izgalmas riport születhessen.

EURÓPAI GYERMEKTALÁLKOZÓ 1979

„Minden nyelven egy a dal, énekeld velünk, nem kell többé háború, béke kell nekünk!..." — így kezdődött Balázs Árpád dala, amelynek szövegét és kottáját mi is közöltük, s amelyet a nagy találkozóról harmincnégy országba vittek haza az egybegyűlt gyerekek. A nemzetközi gyermekév legnagyobb rendezvényének színhelye Magyarország volt, s a delegációk először Csillebércen, majd Zánkán töltöttek felejthetetlen szép napokat. A találkozót követően sem utaztak rögtön haza: néhány napig egy-egy magyar családnál vendégeskedtek, s szívükben magukkal vittek egy-egy darabka Magyarországot...

ÖT ÉVVEL EZELŐTT

Az úttörőmozgalom és a Pajtás születési éve 1946... Így a „szülinap" is egybeesik, az egyik júniusban, a másik pedig decemberben van. Bár 1976-ban még nem volt színes a Pajtás, sikerült „előbányásznunk" egy képet, amely a mozgalom 30. évfordulójának ünnepségein, a Pajtás sátra előtt készült.

Sok hasonló jelenetnek vagyunk részesei, hiszen járjuk az országot, ankétokon, találkozókon veszünk részt, s a gyerekek rohama mindig „elsöprő" erejű. Maradjon is ilyen!

A 35. ÉVFORDULÓ

Az úttörőszövetség 35. évfordulóját és az 1981-es országos játékot több részes interjúsorozattal köszöntöttük, s egy rejtvényfüzérrel, amelynek megfejtése adta az őrsöknek, rajoknak a játékot indító feladatot.

A KISZ X. kongresszusának küldöttei — a bűvöskockás úttörőköszöntő délutánján — azt a Pajtás-számot találták asztalukon a kongresszusi teremben, más úttörős ajándékok mellett, amelynek címlapján a 35. évforduló plakátját ragasztó gyerekek mosolyognak. A testvérkapcsolatok szép szimbóluma volt...

TIZENKÉT ROBINSONOK

Amikor meghirdettük a lakatlan szigeti expedíció pályázatát, nem gondoltuk, hogy kiszabadítjuk a szellemet a palackból! A Robinson-élet romantikájára vágyó gyerekek levelei szinte elborították a szerkesztőséget, közülük kellett kiválasztani a tizenkét Robinson-jelöltet: hat lányt és hat fiút.

Bölcske és Dunaföldvár között van az a kis lakatlan sziget, amit birtokukba vehettek, s ahol úgy alakíthatták az életüket, ahogyan ők akarták... Csodálatos kalandban, soha nem látott táborozásban volt részük a Duna közepén!

3. RÉSZ

KIADVÁNYAINK

„Ők" is hozzánk tartoznak, „őket" is nektek csináljuk! A Mini-Pajtás Rejtvénymagazinnal kezdődött. Emlékeztek a kisorsolt élő őzikére? És a csokoládégyárban járt 34 kilós kislányra, aki 39 kiló csokit cipelt ki — jutalomként — a gyárkapun?

A Pajtás-Pif Magazin évente egyszer jelenik meg, s ilyenkor francia barátaink, a Pif-család vendégeskedik nálunk.

A Hahota humor zsebkönyv talán a legkedvesebb „gyermekünk", hiszen veletek együtt szerkesztjük, s két állandó főszereplőjének — Borzasnak és Csacsókának — is ti adtatok nevet. Tudjátok a jelszavunkat: jó kedvünk és címünk változatlan!

PAJTÁS-FUTÁS

1981-ben elhatároztuk, hogy „megfuttatunk" benneteket, s ez fényesen sikerült! Monspart Sarolta és a FUTAPEST-klub vezetőinek segítségével készülhettetek a nagy futásra.

Ami egyszer sikerült, azt prolongálni kell! Már most elárulhatjuk: hamarosan ismét nekiláthattok az edzésnek, hiszen jövőre újra lesz — s nem is akármilyen — Pajtás-futás!

HÁROM KÍVÁNSÁG

Mókának szántuk, amikor azt kértük: írjátok meg három — akár komoly, akár tréfás — kívánságotokat... A felhívásra 42 ezer (!) kitöltött kérdőív érkezett vissza, s ezeket számtalan formában dolgoztuk fel, intéztük el, válaszoltuk meg.

A teljesített fantasztikus kívánságokon felbuzdulva azt kérte egy kislány: szeretne egy napig rendőrnyomozó lenni! Ha „csak" ez a vágya — akkor teljesítettük...

PAJTÁS-CSOKOR

Három szál csodálatos virág, három szál strelicia — ez volt a Pajtás-csokor, az általunk alapított különleges kitüntetés... Ti javasolhattátok, hogy kinek adnátok, melyik felnőtt érdemelné meg és miért, vagyis mit tett a gyerekekért?

Javaslataitok alapján vittük el rendőrtisztnek és írónőnek, zenekarvezetőnek és fűtőbrigádnak, iskolaigazgatónak és orvosnak, sportolónak és ifjúvezetőnek... sokaknak!

Utólag elárulhatjuk: néhányan közületek szerkesztőségünket is „felterjesztették" a Pajtás-csokorra. Legyen tehát képletesen most mindazoké, akik az elmúlt harmincöt évben a Pajtásért, a ti lapotokért dolgoztak. Valamennyiük nevében köszönjük a kitüntetést és a felénk áradó szeretetet!

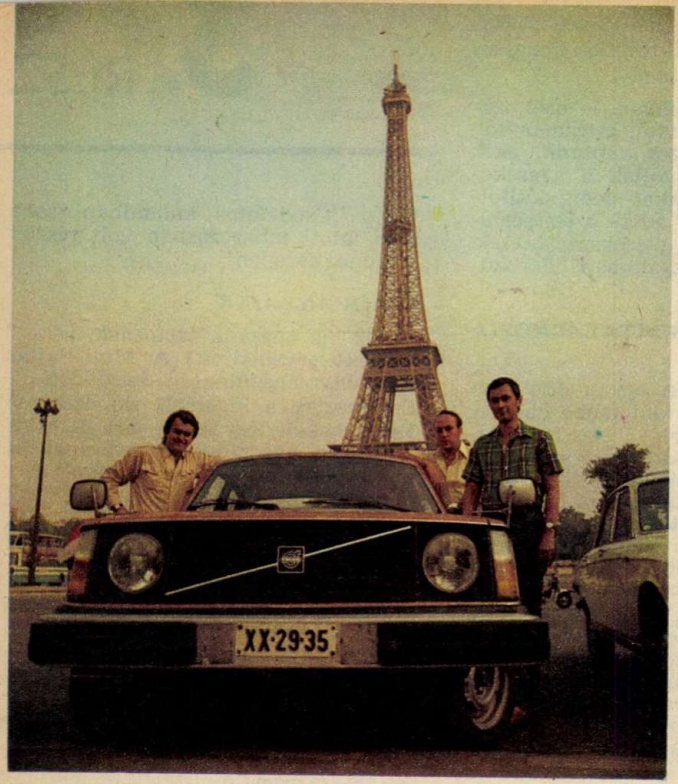

ELMENTÜNK VILÁGGÁ!

TÖRTÉNELEM LAPRÓL, LAPRA

ÖT ÉVV
EZELŐ

EURÓPAI
GYERMEK-
TALÁLKOZÓ
1979

A 35. ÉVFORDULÓ

TIZENKÉT ROBINSONOK

KIADVÁNYAINK

PAJTÁS-FUTÁS

HÁROM KÍVÁNSÁG

PAJTÁS-CSOKOR

„FEHÉR" LEMEZEK

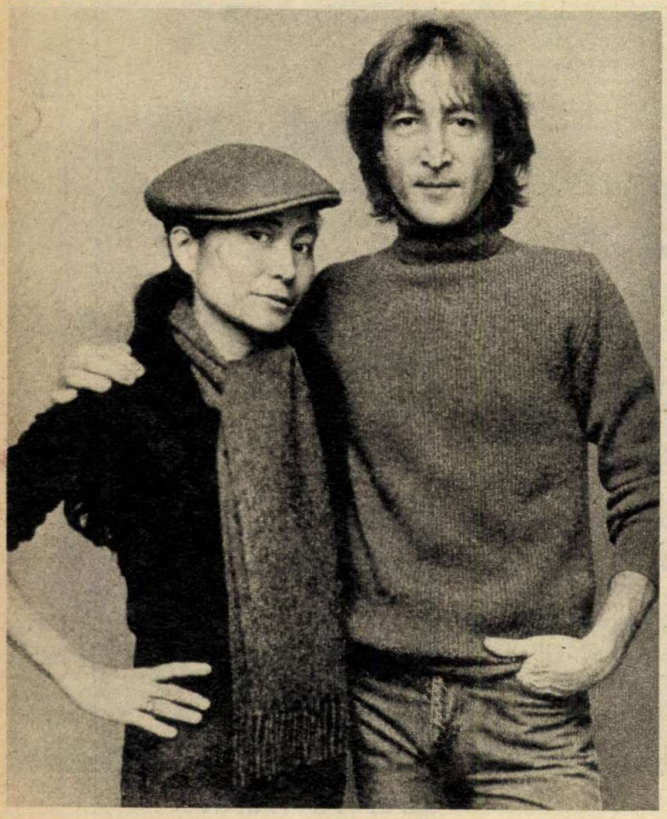

Yoko Ono és John Lennon egyénisége sokmindenben különbözött, de abban mindketten egyetértettek, hogy a világon az egyik legfontosabb dolog: a béke

„Happy Xmas!" — Boldog karácsonyt!, énekelte lemezre John Lennon és felesége, Yoko Ono, pontosan öt évvel ezelőtt. Ki gondolta volna akkor, hogy az egész emberiséghez szóló jókívánság szerzőjét tavaly, éppen karácsony előtt hallgattatják el örökre a revolvergolyók?

HIDEGBEN ÍRT ZENE

„Boldog karácsonyt,
Mindenhol a világon békét,
Boldog karácsonyt,
Boldog karácsonyt!"

Aki csak hallotta ezt a számot, bizonyára megérezte, milyen komolyan gondolta, s milyen erősen hitt ezekben a sorokban John Lennon. A béke szeretete, a karácsony köszöntése végigvonult Lennon korábbi munkáin is.

Az önálló műfajt alapító Beatles óta számtalan pop- és rocksztár, -együttes — mint például a Smokie — énekelt a télről, a téli örömökről, a karácsonyról, s az év utolsó szép ünnepéről, a szilveszterről. Így vált a hanglemezek szokásos fekete színe fehérré — legalábbis tartalmukban.

„W" BETŰS MUZSIKUSOK

A Smokie számtalan szerzeményében hallhatunk a téli hangulatról, a hóhullásról, a meleg szobáról, s egy 1973-as slágerük, a White Winter — Fehér tél — több hónapig uralta a brit slágerlistákat. A kvartett 1978-as lemezének teljes zeneanyaga is „hidegben" született, ugyanis a Smokie-legénység három hónapra a svájci Montreux-be költözött, ahol is fölvették a már jól ismert Montreux Albumot. A Smokie lemezével egy időben jelent meg a világhírű, amerikai származású énekes, Andy Williams karácsonyi témájú nagylemeze, a Cristmas Collection. A nagylemezen olyan számok hallhatók, mint az Ave Maria, a Csillagszórós karácsony, a Kisfiú a télben.

Andy Williamsszel, a lírai dalok remek tolmácsolójával, egy időben tűnt fel a rockzene egyik kiváló tehetségű komponistája, orgonistája, Stewie Wonder, akit szintén megihletett a „havas" hangulat. Téli sikerszáma, a White Cristmas — Fehér karácsony — szinte minden koncertjén szerepel.

Az erőszakos rock követői között is akad, aki egy-egy szerzeményében a „szelídebb" témájú karácsonyról, a téli hangulatról énekel. Érdekes, hogy közöttük van az a testvérpár, akinek még a nevében is ott van a tél, a Winter.

Edgar és Johny Winter egyik lemezén hallható remek, pattogós rock and roll címe: Winter song, azaz: Téli dal. A szám a vándorlásról szól, amelynek során két testvér egy menedékházban ismeri meg egymást igazán.

Még egy „W" betűs rockzenész van, aki egy teljes lemezt készített a télről, pontosabban az egyik népszerű téli sportról, a műlesiklásról. Az egykor progresszív zenét játszó Yes együttes tagja, Rick Wakeman, a sapporói téli olimpiáról készített lemezt. A korongon hallható egy szám, amelyen Wakeman modern, elektronikus hangszereken cigányzenét játszik.

*

A külföldi, télies dallamok mellett a hazai együttesek is szép számmal énekeltek lemezre ma is igen aktuális, „hideg" témájú dalokat. Az egyik legrégebbi hazai együttes, a Gemini, egyik legkedveltebb téli témájú szerzeménye a Trojkadal, egy téli utazást mesél el.

A téli hónapok, de az egész év egyik legszebb ünnepéről, a karácsonyról énekelt Kati és a Kerek Perec a Csillagszórós éjszaka című szerzeményében. Ugyanezt a hangulatot idézte fel két élvonalbeli együttesünk is: a Fonográf a „Karácsonyi dal"-lal, a Piramis a Kívánj igazi ünnepet című szerzeménnyel. Az év utolsó, vidám ünnepéről, a szilveszterről énekelt a Metronóm 77 elnevezésű fesztiválon a Generál együttes, a Különös szilveszter című dalban.

Most, decemberben, amikor várjuk a karácsonyt, majd a szilvesztert, azt hiszem, az egykori gyermeksztár, Heintje, Happy Cristmas című számának kezdő sorait idézhetjük: „Fehér karácsonyt, örömteli, boldog új évet minden embernek e földön...!"

Zoltán János

Hangfal

PAJTÁS
WINGS EGYÜTTES

Egyszer egy picike pocok pocakon pöckölt egy picike pockot, mire a pocakon pöckölt picike pocok pocakon pöckölte az őt pocakon pöckölő picike pockot.

Mire ezt a nyelvtörőt megtanultam Kenderkócéktól, már magam sem tudtam, fiú vagyok-e, vagy lány, vagy netán egy picike pocok. Hogy kik azok a Kenderkócék?

Hárman vannak, mint a szegény ember gyerekei a mesében. Gitárral, tangóharmonikával, furulyával járják az országot. Igen, a Kenderkóc együttesről van szó, amelynek tagjai a gyerekeket választották közönségül, játszótársul. Talán még azt is hozzátenném, hogy: életcélul. Gyerekek, mint életcél? Bizony, van ilyen. Értük élni, kedvükre tenni, szórakoztatni, megnevettetni és játszva tanítani őket.

HÁROM FIATAL SZÍNÉSZ

Balogh Bodor Attila, Simorjay Emese és Gömöri V. István — mindhárman a Budapesti Gyermekszínház tagjai — a közös munka során összebarátkoztak, s egy szép napon elhatározták, hogy a jövőben nemcsak azokat a gyerekeket szórakoztatják, akik beülnek a színház nézőterére, hanem azokat is, akiknek erre nincs lehetőségük, mert, mondjuk, távol élnek a fővárostól. Ez az elhatározás 1981 tavaszán történt, azóta járják az országot, s ahol megfordulnak, ott vidámság fakad. Attila 1977-ben, Emese 80-ban végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskola musicalszakán. Mindkettőjükkel ugyanaz történt: a vizsgaelőadáson megtetszettek a gyermekszínház igazgatójának, aki nyomban odament hozzájuk, és szerződést kínált nekik.

— Én boldogan elfogadtam az ajánlatot. Úgy éreztem, hogy ezzel a szerződéssel beléphetek a mesék tartományába — mondja Emese.

— Nekem is tetszett a lehetőség — veszi át a szót Attila —, de azt is tudtam, hogy nem lesz könnyű dolgunk. Mesebeszéd, hogy a gyerekközönség „könnyű". A gyerekek figyelmét folyamatosan lekötni nem mindenkinek sikerül.

ERRE SZÜLETNI KELL

— Hiszek benne, hogy erre születni kell — mondja Gömöri V. István, a hangulatoldás, a kapcsolatteremtés nagy mestere. Az ő útja kis vargabetűvel kanyarodott a gyerekekhez.

— Nem végeztem főiskolát, de már tizenkét éve a pályán vagyok. A Népszínház tagja voltam, s egy ízben mókust alakítottam egy mesedarabban. Akkor figyelt föl rám a gyermekszínház vezetője, ám még egy szerencsés véletlen kellett ahhoz, hogy szerződést ajánljon.

— Mi volt ez a szerencsés véletlen?

A GYEREKEKET VÁLASZTOTTUK

KÓC, KÓC, KENDERKÓC!

— Három éve bemutatott a Pajtás, mint „kedves ismerőst", s ott végre elmondhattam, hogy szeretnék a gyerekek színésze lenni. Erre föl kaptam a meghívást, aminek az volt a lényege: ha valóban enynyire szereti a gyerekeket, akkor tessék, jöjjön és bizonyítson. Most aztán itt vagyok, a gyerekvilág kellős közepében, és, mondhatom, jól érzem magam.

Akiknek az élet lehetőséget teremt arra, hogy együtt játsszanak, mókázzanak a tizenévesekkel, azok maguk is örök gyerekek maradnak. Kenderkócék éppúgy élvezik a fellépéseket, mint a közönség. Dalaik nagy része a hazai lemezeken hallható gyerekdalokból áll, a többi pedig saját szerzemény. Attila és István nemcsak előadók, szerzők is. Bíznak abban, hogy a hanglemezgyár, amely vállalta vidéki fellépéseik szervezését, egyszer talán vállalkozik egy Kenderkóc-lemez megjelentetésére is.

Sajátos műsor az övék. Nemcsak énekelnek, versel-nek, hanem játszanak is. Találós kérdéseket adnak fel — a megfejtő minden esetben rágógumit kap —, és, persze, huncut nyelvtörők gyors elmondásával is lehet érdemeket szerezni. A gyerekek egymást túllicitálva jelentkeznek, s a kiválasztottak élénken hadarják, hogy „tíz kupac kopasz kukac, meg tíz kupac kopasz kukac, az húsz kupac kopasz kukac...".

Ha kell, verset mondanak, ritmusra tapsolnak, és ami a legszebb, együtt énekelik Kenderkócékkal, hogy „hull a hó és hózik, Micimackó fázik". A végén pedig vastapssal kísérve kiabálják: kóc, kóc, kenderkóc!

Magyar Katalin
Fotó: Szalay Béla

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel. A vegyianyaggyártó

(gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1–5.
Telefon: 690-900/531-es mellék, és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály
Budapest XXII., (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49 – 1780

ELEKTROMOS ESZKIMÓ

Egy északi-sarki angol kutatóállomás tudósai különös jelenségre figyelnek fel: Bucsuk, az eszkimó kisfiú áramforrásként „működik". Ha megfogja a villanyégőt, az világít. Bucsukot Londonba viszik tudományos megfigyelésre. Ezzel izgalmas kalandok kezdődnek. Bűnözők elrabolják a kisfiút, hogy felhasználják őt titkos céljaikra. Sikerül-e megmenekülnie Bucsuknak?

Színes, szinkronizált angol ifjúsági film.

Bemutatja a

GSOKORAI

mozi.

FŐMO

KATKÓ ISTVÁN:

Telefon-papa (14.)

Nem tudtam, hogy tréfálkozik-e. Makacsul folytattam:

— Te is tudod, mami, csak nem akarod nekem elárulni...

Anyu felsóhajtott.

— Hát jó. Olyan ételeket kísérletezünk ki, amelyeket tubusban árusítanak. A paprikás krumpli kolbásszal belefér majd egyetlen kis tubusba, mint a fogkrém. Melegíteni sem kell, csak kinyomni, s máris fogyasztható. A kenyeret pedig pasztillákba sűrítjük. Így tehát egy-két hónapra szükséges ennivalót egyetlen kéztáskába gyömöszölhetünk, amikor elindulunk az űrutazásokra. Megjegyezted, amit mondtam?

— Meg! De így lesz, mami?

Nevetett.

— Lehetséges. Egyet azonban biztosan tudok.

— Micsodát?

— Tizenöt év múlva pontosan elérem a nyugdíjkorhatárt.

— De te dolgozni fogsz, ugye?

— Talán. Hacsak addig a kérdéseiddel nem gyötörsz halálra.

Ezzel le is tette a kagylót.

Most apu következett. Hosszas tárcsázás után végre felvették a szobájában a kagylót. A kollégája beszélt:

— Az előbb ment ki. Azt hiszem a húszas melléken van. Várjál!

Vártam. Aztán kiderült, hogy a húszasról a negyvenötös mellékre távozott, majd a titkárságra, végül a könyvtárba. Mindenhonnan éppen akkor lépett ki, amikor átkapcsoltak. Ez aztán igazi üldözés volt. Magam előtt láttam aput, ahogyan körbeloholja az üvegfalú épületet, míg végül visszaér a szobájába, de akkor meg a vonal szakadt szét. Csak a búgó hang áradt a készülékből.

A telefon-papa már telefonon sem volt elérhető.

Este azonban megmutattam, amit róla írtam:

„Az én papámnak telefonnal felszerelt autója lesz, mert őneki állandóan tárgyalnia kell az emberekkel. A kocsiban vezetés közben felhívhatja majd, akár az államelnököt is, vagy a minisztereket. De lesz arra is ideje, hogy velem beszélgessen, mert nekem is lesz egy telefonos autóm, ha sikerül annyi pénzt félretenni, hogy külön-külön kocsink legyen."

Apu jót mulatott a házi dolgozaton. Az öreg masinája éppen aznap mondta fel a szolgálatot, félúton hazafelé. Úgy kellett segítséget kérnie, hogy betolhassák az egyik mellékutcába. Szerinte egy autótelefon-berendezés jóval többe kerülne, mint ez a mostani ócska tragacs.

Márta néni pedig megdicsért, hogy annyi mindent sikerült kitalálnom a távoli jövőről...

HOGYAN KERÜLTÜNK A VILÁG VÉGÉRE?

Miközben a távoli jövőről ábrándoztam, sejtelmem sem volt, hogy hamarosan megváltozik minden körülöttünk. Amikor megszülettem, a papa kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy a családi szaporulatra való tekintettel nagyobb lakást utaljanak ki nekünk. Miután az évek teltek, s még mindig nem kerültünk sorra, szüleim el is feledkeztek a dologról. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor értesítést kaptunk, hogy két és félszobás lakást utaltak ki részünkre a Rózsa-telepen.

— Tiéd lesz a félszoba — mondta apu, meglobogtatva a határozatot. — Örülsz neki?

— Klassz lesz! — válaszoltam, miközben méricskéltem, hogy mekkora is a szobánk fele, ahol én leszek majd egyes-egyedül.

— Hol lehet a Rózsa-telep? — Tűnődött a mami. — Mutasd meg a térképen!

Apu felhozta a kocsiból a térképet, valamennyien föléhajoltunk, de hiába keresgéltünk.

— Még nem is lehet rajta — állapította meg apu. — Ezt a telepet most építették, a térképet pedig öt évvel ezelőtt nyomtatták...

Azután egy ismerősünk elmagyarázta, hogy jutunk ki oda.

Félórás kocsikázás után kiértünk a város szélére, ahol csupa erdő, bokor és virág fogadott minket. A házak a domboldalon egymás fölé emelkedve álltak, a miénk volt legfelül. Az utat még nem aszfaltozták be, csupa gödör volt, ráadásul még az építkezéstől ottmaradt törmeléket sem hordták el. Apu úgy kormányozott, mintha holdbéli tájon vezetne.

Leendő lakásunk ablakaiból azonban gyönyörű látvány tárult elénk. Felülről az egész város, a kanyargó Dunával. Valamennyiünknek nagyon tetszett. A félszoba, amelyet nekem szántak, az erdő felé nézett. Mintha csak vidéken élnénk: a fák lombjainak zöldje látszott. Itt már véget ért a város.

— Elfogadjuk? — Kérdezett apu bennünket fürkészve. Mi ketten lelkesen feleltük:

— Költözzünk ide!

A papa mosolygott, még egyszer körbejárta a szobákat, a konyhát, majd megkérdezte a gondnokot, aki felkísért minket, hogy mikor lesz telefon a telepen?

— Pontosan én sem tudom — felelte a gondnok, majd a falban levő konnektorra mutatott. — A vonalakat már előre beépítették, a föld alatti kábelcsövet is megcsinálták, csak be kell kötnie a postának...

— Telefon nélkül olyan, mintha a világ végére költöznénk — mondta töprengő hangon a papa. — El leszünk vágva mindentől.

— Szokás dolga — vonta meg a vállát a gondnok. — Én például kifejezetten szeretem a csendet a lakásban. A telefonnal örökösen zavarhatják az embert.

— Így is van! — szóltam közbe, mire a papa mérgesen leintett.

— Neked még nincsen szavazati jogod!

(Vége következik)

FIGYELEM!

Az 1982/83-as tanévre a 14. életévet betöltött és általánost végzett **lányokat** szövőnek, **fiúkat** villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmára beiskolázunk ipari tanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában **250 Ft,** a többi szakmában **500 Ft** társadalmi ösztöndíj. Ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően **410–620 Ft** tanulmányi ösztöndíj, plusz **130 Ft** jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben **5%** **szakmunkáspótlékkal 3300–5000 Ft/hó,** többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. Továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, szombat és péntek kivételével bármely munkanapon 8–15 óráig.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár
személyzeti osztály
Budapest XIII., Fáy u. 81–83. – 1135

PATEX

A PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várja szakmunkástanulónak az 1982–83-as tanévre: **épületvillamossági szerelő (villanyszerelő), padlóburkoló, magasépítőipari ács-állványozó, központifűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő szobafestő és mázoló (tapétázó), kőműves, épületasztalos, vasbetonkészítő, vízszigetelő, bádogos, építőgépszerelő, épületburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos szakmákba.** Vidéki fiatalok részére a tanácsok irányítása alá tartozó kollégiumban elhelyezést, teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíjat, a III. évben teljesítménybérezési lehetőséget, a rendeletekben előírtaknak megfelelően társadalmi szerződéses ösztöndíjat ad a vállalat.

Jelentkezés: személyesen vagy írásban a vállalat szakoktatásán. Budapest XXI., Kiss János altábornagy u. 19–21. – 1751. (Megközelíthető: Boráros tértől gyorsvasúttal második megálló.)

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végzett fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákba: **vegyianyaggyártó, vegyigépszerelő, géplakatos, hegesztő, esztergályos, marós, vas- és fémszerkezeti lakatos, erősáramú berendezésszerelő, villamosgép-szerelő, elektroműszerész, ács és állványozó, épületasztalos, szobafestő és mázoló, kőműves, autószerelő (csak budapesti lakosoknak).**

A fenti szakmákban a képzési idő 3 év.

A vegyianyaggyártó tanulókat korszerűen felszerelt tanműhelyekben képezzük.

A vállalat a gondtalan tanuláshoz segítséget nyújt:

- a tanulók részére tanulmányi ösztöndíjat folyósít,
- a tanulókkal társadalmi ösztöndíjra szerződést köt, melynek összege 250–500 Ft-ig terjedhet,
- vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosít,
- gyakorlati oktatás idején a tanulók kedvezményes ebédet, munkaruhát, és tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést kapnak,
- törzsgárdatagság elismerésénél a tanulóéveket beszámítja.

A vállalat a tanulók részére lehetőséget biztosít a hét végi pihenésre és sportolásra a Duna melletti üdülőnkben illetve sporttelepünkön.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a vállalat személyzeti és oktatási osztályán (Budapest IX., Kén u. 5. 1097).

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat** felveszünk az 1982/83-as tanévre fonó és szövő, **fiúkat** textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év.

Tanulóidő: 3 év.

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft.

Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550 Ft.

Ösztöndíj-kiegészítés: 190 Ft.

Teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Kollégiumi elhelyezés, tankönyv és munkaruha díjmentesen.

Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 3500—4000 Ft.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon, 7 órától 16 óráig — személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe:

PNYV MAGYAR PAMUTIPAR
személyzeti és oktatási osztály,
Budapest, Lahner Gy. u. 30. — 1046
Telefon: 693-111/115-ös vagy 224-es mellék.

A Fővárosi Szerelőipari Vállalat az 1982/83. tanévre beiskoláz szakmunkástanulónak általános iskolát végzett fiúkat a következő szakmákra: villanyszerelő (épületvillamossági) vízszerelő, központifűtés-szerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, kőműves, épületburkoló, ács-állványozó.

Vidéki tanulók részére saját kollégiumunkban ingyenes teljes ellátást biztosítunk. Tanulóinkkal minden szakmában társadalmi ösztöndíj szerződést kötünk.

Jelentkezés:
Fővárosi Szerelőipari Vállalat
Budapest IX.,
Koppány u. 5—11. 1097
Telefon: 336-560/46 mellék.

FŐSZER

FIGYELEM!

Ács-állványozó, kőműves, villanyszerelő, bádogos-tetőfedő, vas- és fémszerkezeti lakatos, hidegburkoló, fapadlózó-műanyagburkoló, épületasztalos, szobafestő-mázoló, víz-, gáz-, központifűtésszerelő szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1982-ben betöltik és az általános iskolát elvégezték, illetve, akik jelenleg a 8. osztály tanulói.
Vidékieknek a tanulmányi időre térítésmentesen tanulóotthont, napi 3 Ft ellenében teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelő tanári felügyeletet és segítséget nyújtunk. Továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, ösztöndíjat, egyes szakmákban ösztöndíj-kiegészítést, valamint kőműves, ács-állványozó ipari tanulónak 500 Ft, a többi szakmában 250 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosítunk, amit szerződésben rögzítünk.
Különböző sportolási és kulturális lehetőséggel várjuk a jelentkező fiatalokat.
Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

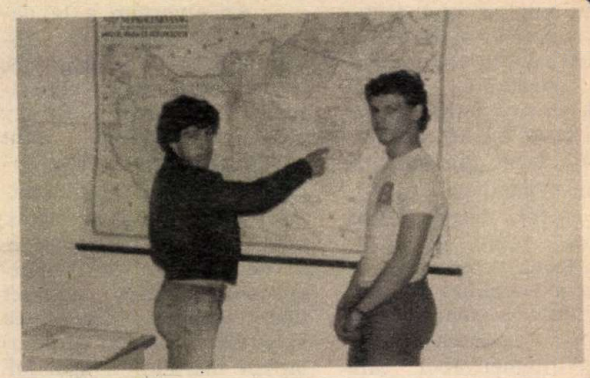

FŐVÁROSI
3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST,

Pontos címünk:
Fővárosi 3. számú Építőipari Vállalat szakoktatási csoport
Budapest XIII.,
Lehel út 10/a.
Telefon: 494-300/121 mellék.

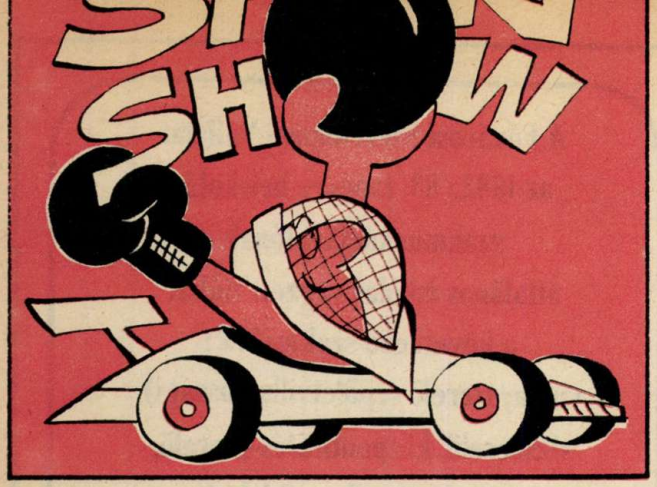

A CSÁSZÁR KURTA BOLDOGSÁGA

A harminchat esztendős Franz Beckenbauer — a „Császár" — visszavonul. Nehéz vívódás után szánta rá magát a búcsúra, tizenhét évi játék után, a Bayern München, a Cosmos, majd a Hamburg SV klaszszisa leteszi fejéről a koronáját.

— Mindig szívvel fociztam — meséli —, de a testem már nem követi az akaratom parancsait. Minden reggel, amikor felkelek, azt lesem, hogy mi fáj, hol fáj. Így nem lehet játszani, azt hiszem, nyugodtan lemondhatok arról, hogy valóra váltsam régi tervemet: UEFA Kupa-győzelem, bajnokság a Hamburg SV-vel.

Nos, mindez már örökké hiányozni fog Beckenbauer trófeagyűjteményéből, ami mellesleg cseppet sem szegényes, hiszen nyert ő már NSZK-bajnokságot, Európa- és világbajnokságot, Európa és Világ Kupát.

Beckenbauer boldogan, teli reménnyel tért vissza az NSZK-ba az Egyesült Államokból, a Cosmosnál tett kiruccanása után, mondván: megpályázza a válogatottságot a spanyolországi VB-re. Most már bizonyos, hogy nem vesz részt ezen a tornán, hamarosan éppen egy válogatott elleni búcsúmérkőzésen köszön el a szurkolóktól a Hamburg SV színeiben.

— Én élveztem a labdarúgást — nyilatkozta a közelmúltban —, s elég idős vagyok ahhoz, hogy elviseljem a kudarcokat is. Ez egy kicsit keservesebb, mint gondoltam, de remélem, kibírom. Még nem tudom, mihez kezdek majd, az biztos, hogy Svájcban telepedek le. Sarnenben van egy teniszközpont, jókora összeget fektettem bele. Szeretnék valamilyen módon kapcsolatban maradni a sporttal, és sokat utazni. Amióta New Yorkban voltam, tudom, hogy nem tudnék évről évre ugyanazon a helyen élni. Olyan sok szép hely van a világon, és utazni nagyszerű dolog.

Jó utat, Franz!

A VERSENYZÉS „BACILUSA"

Szenzáció a sportvilágban! Niki Lauda, a volt Forma I-es autóversenyző világbajnok kétévi szünet után ismét versenyez. Alig ült az osztrák sportember volán mögé, máris megkezdődtek a híresztelések: muszáj a nyakát kockáztatnia, mert légitársasága csődbe jutott. Azért kell ismét a köröket rónia, mint egy bolondnak, hogy az adósságait rendezze. Sokan úgy vélik, hogy az öregedéstől fél, és tudni akarja, hogy harminckét évesen részt tud-e venni még a Forma I-es „cirkuszban". Érdemes minderről magát Laudát is meghallgatni:

— Egyszerűen kedvem szottyant ismét versenyezni — mondja —, mert hiányzott a parányi kormány és az a dübörgés, ami az óránként 250 kilométeres sebesség elmaradhatatlan velejárója. Hiányzott az érzés, ami semmihez sem fogható: a lábujjam hegyével ötszáz lóerős motorral játszhatok. Most már a „Lauda-Air" „sínen van", jut időm újra a versenyzésre.

Angliában ült ismét versenyautóba, egy McLaren MP 4-essel 48 kört ment, jó eredménnyel. Nyilván ennek a cégnek a „színeiben" versenyez majd, ha az utolsó akadályt is sikerül leküzdenie. Ez nem ígérkezik könnyűnek, ugyanis a feleségéről, Marlene Laudáról van szó. Emlékezetes, hogy 1979 szeptemberében, visszavonulásakor megfogadta neki, hogy soha többé nem ül versenyautóba.

— Soha nem gyakoroltam nyomást Nikire — vallja Marlene — a jövőben sem fogok, de nem vagyok boldog, hogy ismét kocsiba száll. Csak hát azt is tudom, hogy Niki sohasem lesz immunis az autóversenyzés „bacilusa" ellen.

BALETT A VÍZBEN

A Szovjetunióban egyre nő az érdeklődés a műúszás iránt, amely a közelmúltban vált olimpiai sportággá.

Alig több, mint két évvel ezelőtt csak két műúszócsoport — egy Moszkvában, egy Leningrádban — működött. Összesen harminc taggal. Jelenleg már körülbelül hatszázan űzik ezt a sportágat. Műúszó szakosztályokat hoztak létre Kijevben, Taskentben, Novoszibirszkben, Csebokszariban, Orenburgban és más városokban is.

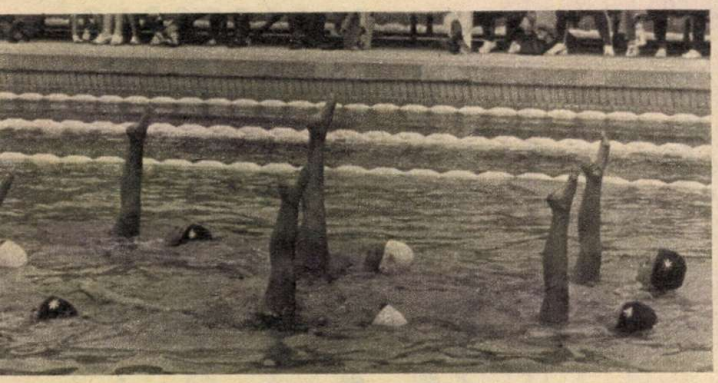

JÉGNEGYED

A japán fővárosban, Tokióban egy egész városnegyedben készítettek jégpályát. A hatalmas felhőkarcolók tövében, üzletek, mozik, játéktermek, büfék előtt húzódó jégpáncélon télen-nyáron korizhatnak a korcsolyázás szerelmesei. Nem szükséges különösebb jóstehetség ahhoz, hogy megjövendöljük: rövidesen a „Felkelő Nap" országának gyermekei egyre többet hallatnak majd magukról a jeges sportok világában.

SÍMARATONI

Hosszú évek óta, már-már hagyományosan a St. Moritz-i símaratoni jelenti a síidény kezdetét Ausztriában. Az idén több mint tizenegyezren vágtak neki a negyvenkét kilométeres távnak. Az egyik legidősebb résztvevő az 1914-ben született Max Zuckrigl 1799 résztvevőt előzött meg a célban. A nagy táv sok ötletet is szült, így például a páros sielés gondolatát: egy lécen két férfi teljesítette a maratont.

Nem biztos, hogy nekik volt könnyebb . . .

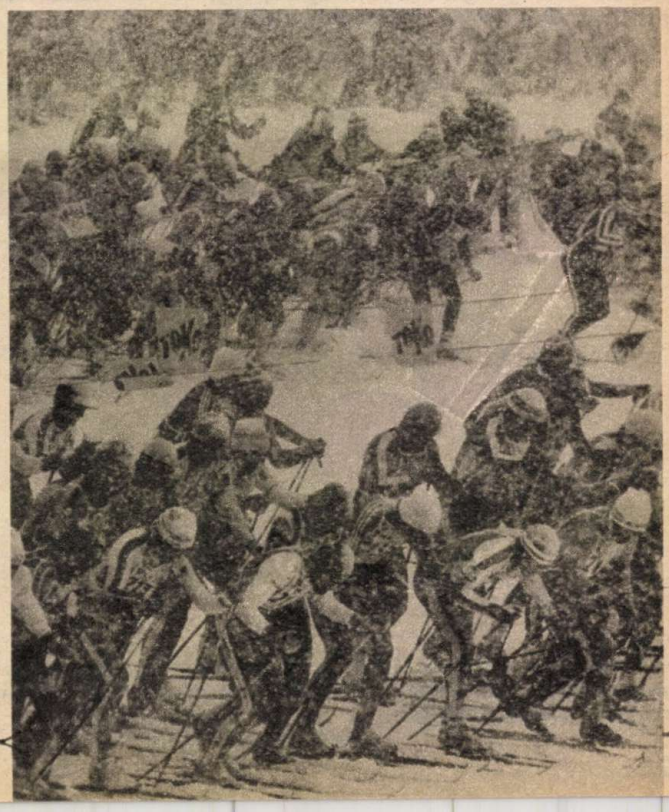

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók – már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: december 14. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397)

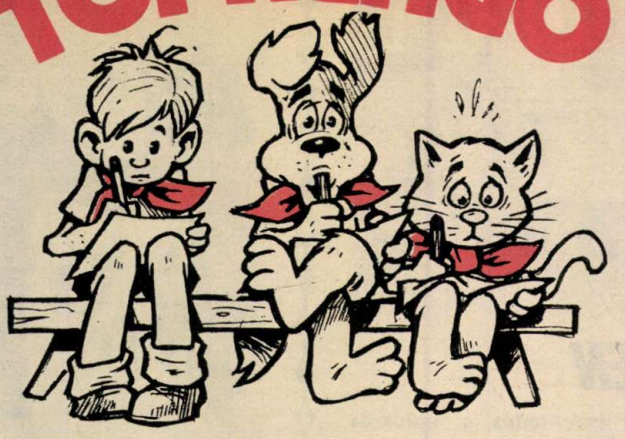

A 30. SZÁM MEGFEJTÉSEI

KÖZMONDÁS: Az ígéret szép szó, ha megtartják, úgy jó! – KAKUKKTOJÁS: A villanyszerelő. (A villásdugó ugyanis a telefoné.) – KULCSÁR: a 4-es. – TIZENKÉT BETŰS: Esztergályos. – MI EZ? X. – EGY KIS ÜGYESSÉG: A téglalap belsejében, a bal oldalon. – MENNYI AUTÓ: C–1.

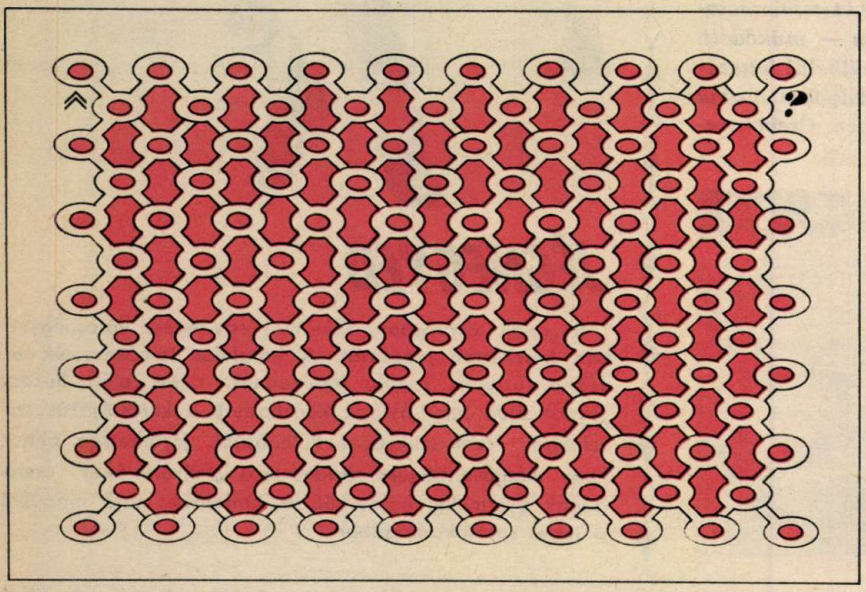

TÉNFERGŐ. A nyíllal jelzett körből indulj el és a kérdőjelig kell eljutnod. Figyelmeztetünk: rengeteget kell ténferegned, vagy ha úgy tetszik, lődörögnöd, csellengened, csak az a kérdés, elérheted-e a célt?

REJTJELES SZÁMOK. E feladványokban a számokat jelek helyettesítik. A jelek mindegyike az 1-től 9-ig terjedő számok valamelyikének felel meg. A végeredményeket megadtuk, azt kell megállapítani, hogy az egyes jeleknek milyen számok felelnek meg.

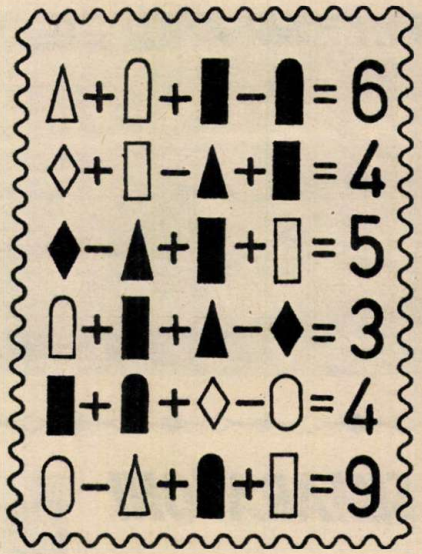

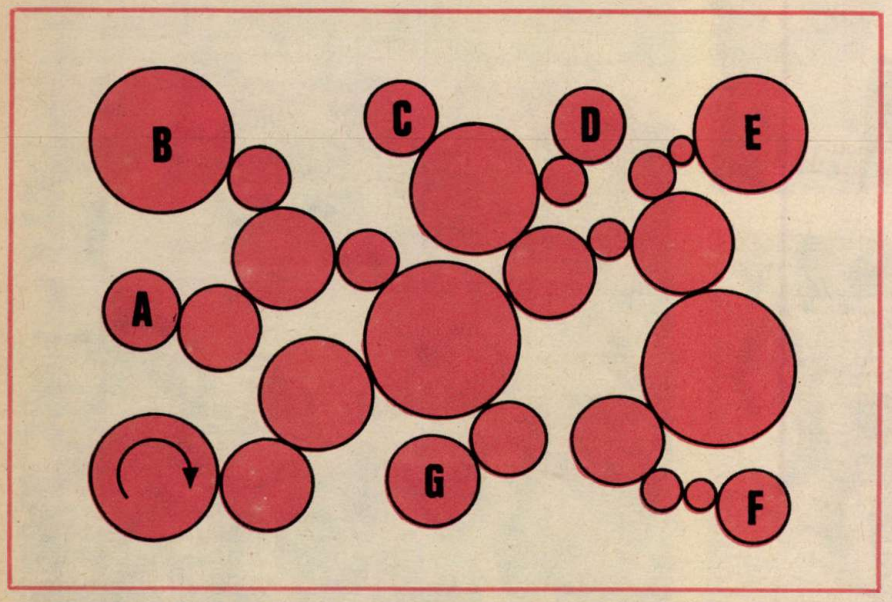

MERRE FOROG? Lent, a bal sarokban van egy nagy görgő. Ha ezt a nyíl irányában elfordítjuk, vajon a betűvel jelzett görgők közül melyik fordul azonos, és melyik ellentétes irányba?

FUTÓLÉPÉS. Ha a nyíllal jelölt mezőből kiindulva a sakkból jól ismert futó lépésében haladva olvasod össze a betűket, egy magyar származású Nobel-díjas biokémikus nevét kapod megfejtésül. Szegeden volt egyetemi tanár.

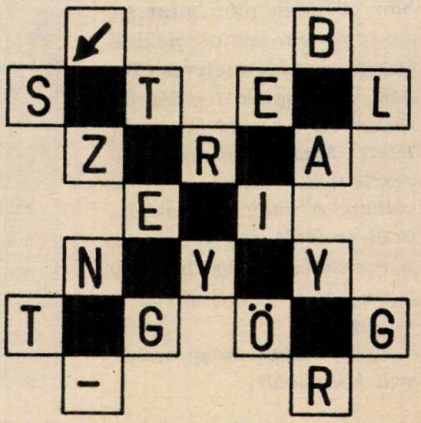

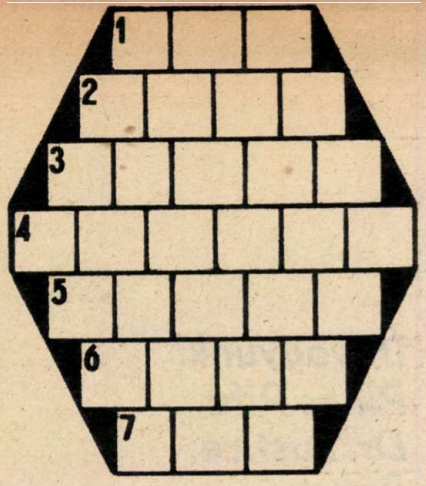

HÉTBETŰS. Ha az alábbi meghatározások szerinti földrajzi neveket beírod a hálóba, akkor a számozott kockákban — fölülről lefelé olvasva — Kodály Zoltán egyik kedves népdalának címét kapod megfejtésül.

1. Boráról híres Fejér megyei város. 2. Hegy Miskolc mellett. 3. Bányaváros Komárom megyében. 4. Kisközség Kiskunlacháza közelében. 5. A Rába mellékfolyója. 6. Nagyközség Hajdú-Biharban. 7. Kisközség Nógrád megyében.

SAKK

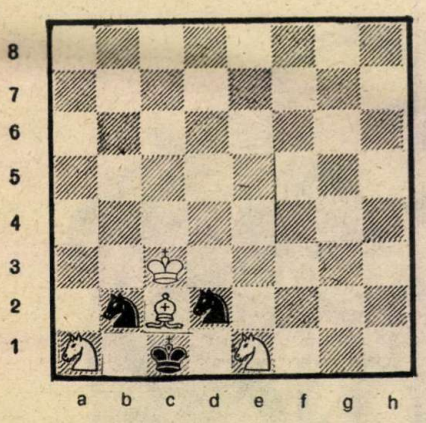

Mai feladványunk két okból is különleges: először, mert a bábuk felállítása a karácsonyfát idézi fel, másodszor —, mert az állás két feladványt is tartalmaz!

Az ábraállás követelménye: matt két lépésben. Keressétek meg a kulcslépést!

Ha sikerrel megbirkóztatok a feladattal és a táblán megtettétek a helyes kezdőlépést, akkor az így előállt állás egy második kétlépéses feladvány alapállása lesz. Fejtsétek meg ezt is!

Megoldásul csak a két kulcslépést kell megírni, vagyis azt a két kezdőlépést, mely után sötét semmiképpen sem tudja a második lépésben bekövetkező mattot védeni.

Az október 1-i Pajtás sakkfeladványának megoldása: Ve2—e8! — A nyereményeket a következők kapják: Babják Tamás (Ajka), Havasi Rita és Tamás (Sárvár) és Harnóczi Erzsébet (Kunfehértó).

Földeák Árpád

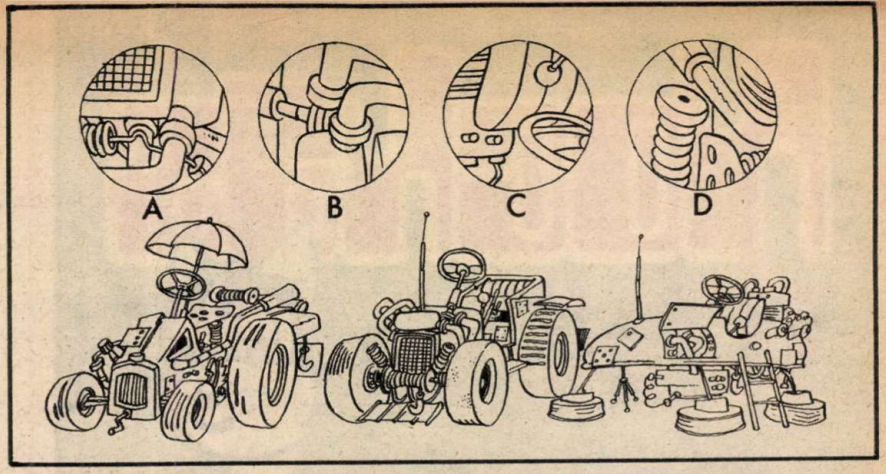

KETTŐS MEGFIGYELŐ. Igen, az leszel, ha mindkét feladatot megoldod. Az első: a négy, betűvel jelzett részlet közül melyik illik bele pontosan a járművek egyikébe? A második: van egy alkatrész, amely mindhárom járművön megtalálható. Melyik az?

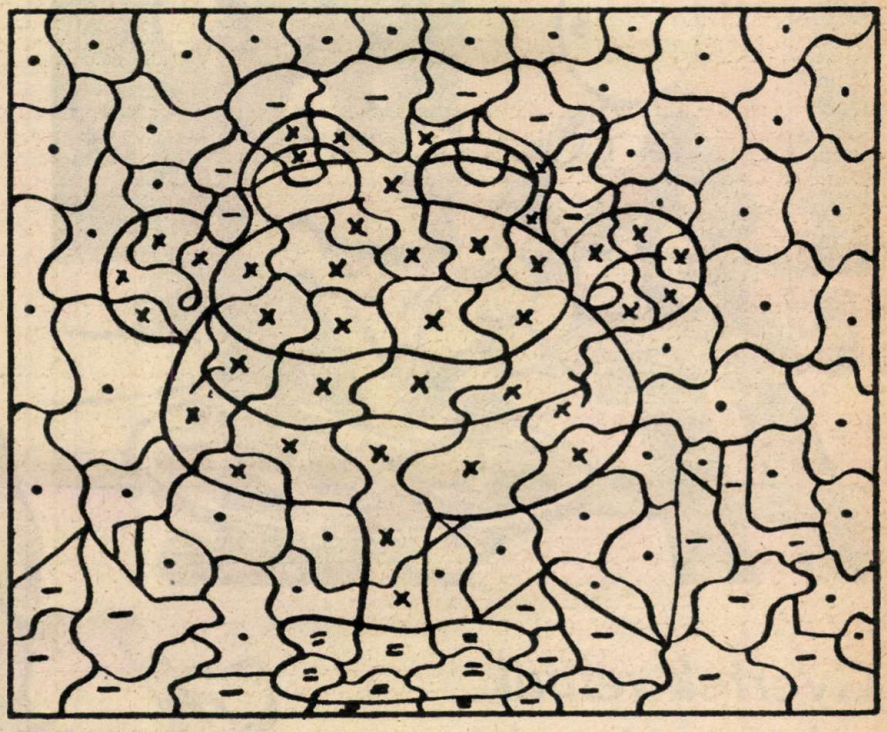

SZÍNEZD KI!: A ponttal jelzett mezőket kékre, a kereszteseket pirosra, az egyvonalúakat sárgára, a kétvonalúakat pedig naracssárgára fesd! Mi tárul eléd?

KIK ŐK? E szavak betűiből két decemberi név rakható össze.

NYERTESEK. A 27. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Haraszti Viktor, Budapest; Mészáros Zoltán, Budapest XVIII.; Töreky Krisztina, Budapest XI.; Écs Erika, Garadna; Angyal Magdolna, Felsőörs; Balog Éva, Békés; Bedécs Erzsébet, Székely; Fehér Andrea, Kenyeri; Földesi Richárd, Doboz; Gracsek Mária, Bátaszék; Ilyés Margit, Körösladány; Juhász Anikó, Pusztaszabolcs; Lőrik László, Jászberény; Nyerges Csaba, Nagyhalász; Öri Ágota, Várpalota; Petró Andrea, Tata; Schulcz Katalin, Szentgotthárd; Szabó Szilvia, Mosonmagyaróvár; Veres Éva, Nyírjákó; Zsiday Hedvig, Salgótarján.

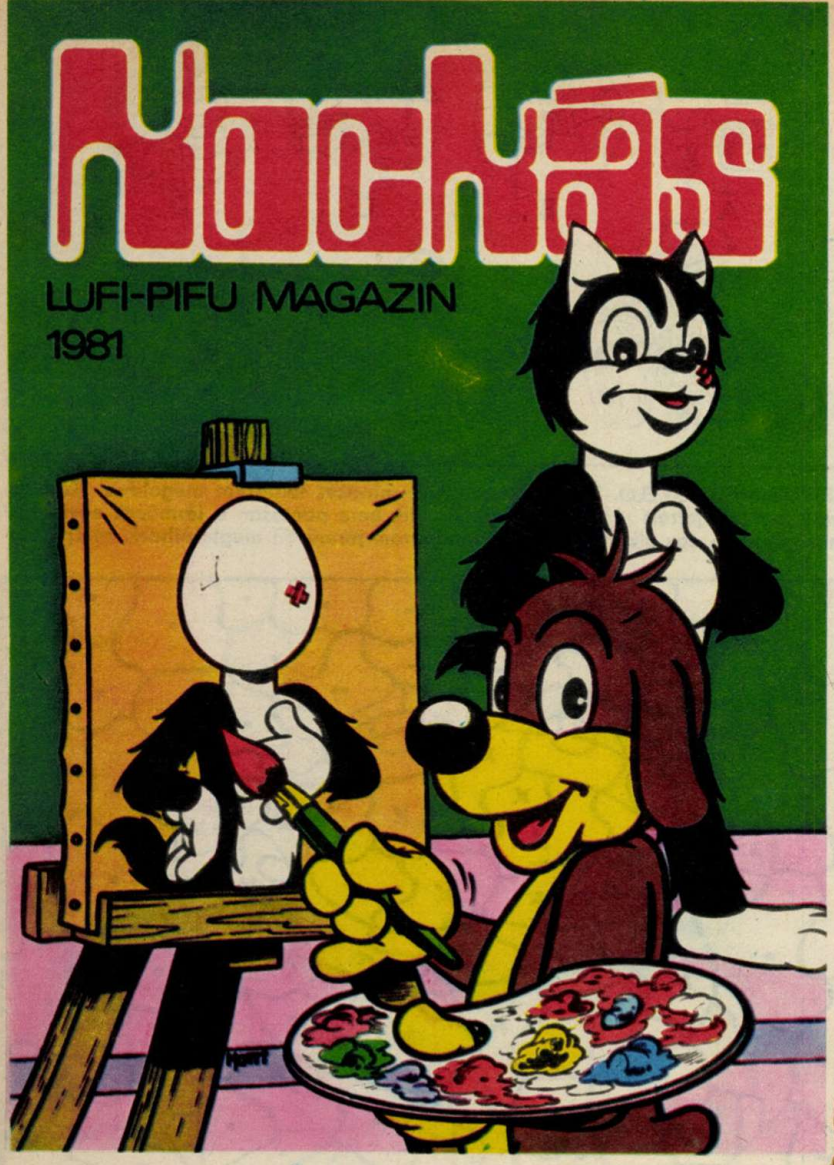

Itt vagyunk!
Pif és Pifu,
Dr. Justice,
Rahan
és Szilvió,
a tücsök!
Persze a
többiek is,
köztük én:
Herkules is!

Gyertek velünk
a képregények
izgalmas, rejtélyes,
humoros
kalandozásaira!

Itt a 64 oldalas,
minden kockájában színes

KOCKÁS,
LUFI—PIFU MAGAZIN!

Neked készült, vedd meg!
ÁRA: 28 Ft

CSERE-BERE

KOTRICS ANIKÓ (11 éves) Pannonhalma, Attila út 84. – 9090 (csokipapírt, képeslapot) – ÓVÁRI RÓBERT (12 éves), Kaposvár, Bocskai u. 28. – 7400 (bélyeget) – SÜLE ÁGNES (12) Lajoskomárom, Ozorai út 17/b. – 8136 (kártyanaptárt, képeslapot, rágógumi papírt, matricát) – BAJUSZ EMESE (12), Kövegy, Petőfi S. u. 17. – 6912 (bélyeget, kártyanaptárt) – ZSIGMOND JÁNOS (12), Dombóvár, Rákóczi út 112/a. – 7200 (bélyeget, kártyanaptárt, képeslapot) – KOVÁCS ÁRPÁD, (13), Álmosd, Kölcsey F. út 58. – 4285 (bélyeget) – NÉMETH ERIKA (13), ÓZD, IV. Béla u. 8. – 3661 (bélyeget, kártyanaptárt, matricát) – PÉK ESZTER (13), Körösladány, Arany J. u. 4. – 5516 (képeslapot, kártyanaptárt, bélyeget, szalvétát) – SOMOGYI TÜNDE (13), Almamellék, Kossuth út 59. – 7934 (matrica) – SZABÓ MÁRIA (13), Izsák, Mátyás kir. u. 6. – 6070 (bélyeget, kártyanaptárt, képeslapot) – NAGY JULIANNA (13), Vésztő, Arany J. u. 2/a. – 5530 (képeslapot) – BEDŐ JUDIT (14), Letenye, Baross G. u. 26. (naptárt, színészképeket) – PRÁVICS MAGDOLNA (14), Nagyhajmás, Fő út 152. – 7343 (naptárt, szalvétát, színészképeket) – JAMRIK ERZSÉBET (14), Budapest, Hermina u. 84. – 1162 (együttesek képeit) – SZŐKE ERZSÉBET (14), Kötegyán, Kossuth u. 113. – 5725 (kártyanaptárt, képeslapot) – KOVÁCS ZSUZSA (14), Kemence, Arany J. út 11. – 2638 (bélyeget, naptárt) – JURIK JUDIT (14), Újlengyel, Ady E. út 3. – 2724 (matricát) – NAGY GABRIELLA (14), Miskolc, Magashegy 6. – 3533 (bélyeget, képeslapot, színészek, együttesek képeit) – DÖMÖK MELINDA (14), Orfű, Széchenyi tér 19/a. 7677 (szalvétát, együttesek képeit) – BOROTVÁS ANDREA és BALLA MÓNIKA (13 évesek), Dédestapolcsány, Bartók B. u. 7. – 3643 (kártyanaptárt, képeslapot, csokipapírt). – MÁRKUS ILDIKÓ (12), Gyömrő, Frangepán u. 42. – 2230 (kártyanaptárt, énekesek képeit, képeslapokat).

HÍR-MONDÓ

A BAKONYVIDÉKI iskolákból 2500 gyerek járta az erdőket: nyolcszáz mesterséges odút és ezerötszáz etetőt helyeztek el a madarak leggyakoribb tartózkodási helyein. A Zirci Természettudományi Múzeum és több gazdaság sok napraforgómagot ad a madárvédő úttörőcsapatoknak, amelyek tagjai gondoskodnak az élelem utánpótlásáról.

NYÍLT NAPOK voltak Vas megye gimnáziumaiban, szakközépiskoláiban és szakmunkásképző intézeteiben: a nyolcadikosokat és a szüleiket tájékoztatták a pályaválasztás lehetőségeiről. Az érdeklődőkkel ismertették az iskolai, tanulmányi követelményeket, a kollégiumi elhelyezés, valamint a felvételi esélyeit.

NYÚLTENYÉSZTÉSI akciót hirdetett a Környei Mezőgazdasági Kombinát a fiataloknak. Az akcióba azok az általános iskolások is bekapcsolódhatnak, akik vállalják, hogy a kombináttal szerződést kötnek az állattartásra, tenyésznyulakat, ketreceket, ingyenes szakmai és állategészségügyi tanácsadást kapnak.

TESTÁPOLÁSI hónap zárult néhány nappal ezelőtt Budapesten. A középpontban a fogvédelem, fogápolás szerepelt. Több gyermekfogászati rendelőben szerveztek játékos foglalkozásokat, diafilmvetítést, majd a fogorvosok elmagyarázták a fogápoló szerek helyes használatát.

ÖRÜLHETNEK azok a dunántúli gyerekek, akik az 1983/84-es tanévtől művészeti szakközépiskolában szeretnének továbbtanulni. Ugyanis akkorra készül el Pécs legszebb helyén az a központi iskola, amelyben a tantermeken kívül képzőművészeti műhelyek, tánc- és zeneterem, valamint hangversenyterem is lesz.

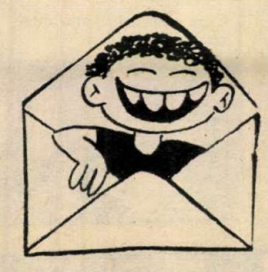

LEVELEZNÉNK!

HETEDIKESEK ÍRJANAK: *KISS ERZSÉBET, Kisvárda, Kiss J. út 24. — 4600; SZÉKELY ILIDIKÓ és BEÁTA, Baj, Szőlőhegy — 2836; SOLTÉSZ MÁRIA, Hadász, József A. út 16. — 4334; ROHÁLY ILONA, Novajidrány, Kossuth L. út 94. — 3872; DIÓSZEGI ILDIKÓ, Lajosmizse, Klábertelep 307. — 6050; ZSÁMBERGER ÉVA, Szokolya, Ady E. út 18. — 2624; PÁSZTOR JUDIT, Pusztavám, Dózsa Gy. út 33. — 8066; BASKI ERIKA, Makád, Rákóczi F. u. 18. — 2322; NAGY ANIKÓ Debrecen, Alkotmány u. 6. II/9. — 4029; PORKOLÁB MÁRIA, Taktakenéz, Petőfi út 6. — 3924; MOLNÁR ATTILA, Hahót, Deák F. u. 155. — 8771; DOBOS EDIT, Lajosmizse, Közös 73.*

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

81.3145 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

PROGRAMOZOTT SZÖRNYETEGEK 6

ÍRTA: CSER GÁBOR RAJZOLTA: ENDRŐDI ISTVÁN

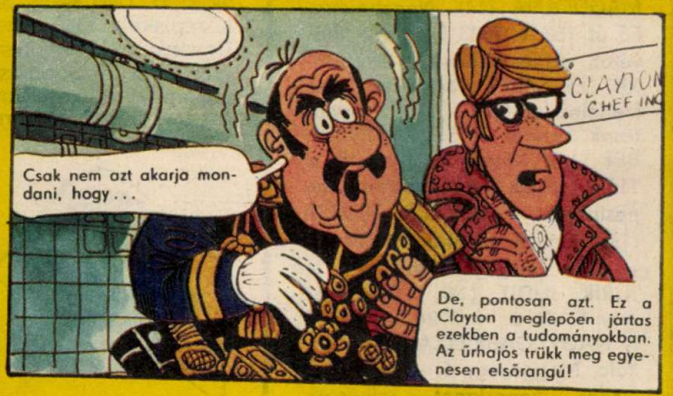

FOLYTATJUK

Az ember haja is a földnek áll!!!

Szerencse, hogy megtart a „P"-betű belseje...

Hűűű! Itt fordított nap van!

...én pedig a könyöke?!

Minket viszont a hajlatba zsúfoltak be örökre!?

Én vagyok a betű szára...

81/34

XXXVI. ÉVF. • 1981. DECEMBER 10. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

Már úgyis tudjátok, mégis örömmel tudatjuk: most van a születésnapunk! Írhatnánk szép szavakat, de mégsem tesszük... Minek? Inkább elhatároztuk, hogy feje tetejére állítjuk egy hétre a szerkesztőségünket! A mi lapunk végtére is a tiétek, gyerekeké... Kíváncsiak voltunk, hogy mit kezdtek a lehetőséggel, ha egyszer „megkaparintjátok" a tollat, a fényképezőgépet, a szerkesztői piros ceruzát! Az iskolaújságok közül kiválasztottuk a turai Gagarin úttörőcsapat lapját, az Űrszondát... Nevükhöz híven hadd szondázzák meg: milyen az igazi újságírás? Kiderült, hogy talpraesett vérbeli „kollégák", akik olyan lapot csináltak, ami – reméljük –, nektek is tetszik...

Pestre érkezés után. A Pajtás főszerkesztője, Somos Ágnes tájékoztatta az ifjú munkatársakat. Ekkor még senki sem gondolta, hogy a gyerekek a feje tetejére állítják a szerkesztőséget

FORDÍTOTT LAP-NAP

Arra már volt példa, hogy egy iskolában vagy egy diákotthonban néhány órára feje tetejére állították a világot, a tanulók ültek a katedrára, a tanárok pedig a padokba, a tizenévesek ellenőrizték, hogy a felnőttek idejében feküdtek-e le. De olyasmire, hogy az olvasók írják, szerkesszék az újságot, a harmincöt esztendős Pajtás ismerői sem emlékeznek.

Edit megkezdte a kapitány „kézrekerítését"

Amikor töprengeni kezdtünk jubileumi számunk tervén, arra gondoltunk, hogy gyermek segítőket hívunk, velük együtt készítünk egy sosem volt születésnapi számot. S mert a turaiakról annyi jót hallottunk, az 1525-ös számú Jurij Gagarin Úttörőcsapat Űrszonda című lapjának munkatársait választottuk kollégáknak. Csakhogy a gyerekek is gondoltak egy merészet és úgy döntöttek, hogy a szerkesztőségben rendezik meg azt a fordított napot, amelyre az iskolában eddig nem kerülhetett sor. S jubileumi ajándékként kész lapot nyújtanak át nekünk. Horváth Zoli már egy előre megírt hírrel, filmkritikával indult Turáról Budapestre.

A fordított lap-nap azzal kezdődött, hogy Tóth Marcsi, az Űrszonda „főnöke" lett a Pajtás főszerkesztője. A székfoglalóig ment is minden, mint a karikacsapás. De amikor a munkatársak egymásnak adták szobája kilincsét, sűrűsödni és mélyülni kezdtek a ráncok a nyolcadikos lány homlokán.

— Le kellene gépelni az anyagot — közölte Szungyi Laci, aki Horváth Zoli kíséretében lépett a szobába.

— Gépeld le!

Zoli a hasát fogta, úgy nevetett.

— Szungyi, mint gépíró? Visít örömében, ha meglát egy betűt!

— Akkor gépeld le te!

— Én is visítok. És különben is, most tördelőszerkesztő vagyok — mondta. Néhány megszámozott lapot és egy képet tett maga elé. — A művészeti szerkesztők azt javasolják, hogy ezt a képet fel kellene dobni.

„Ám legyen" — gondolta Marcsi és már nyúlt a felvételért, hogy a

KAJLA LAP

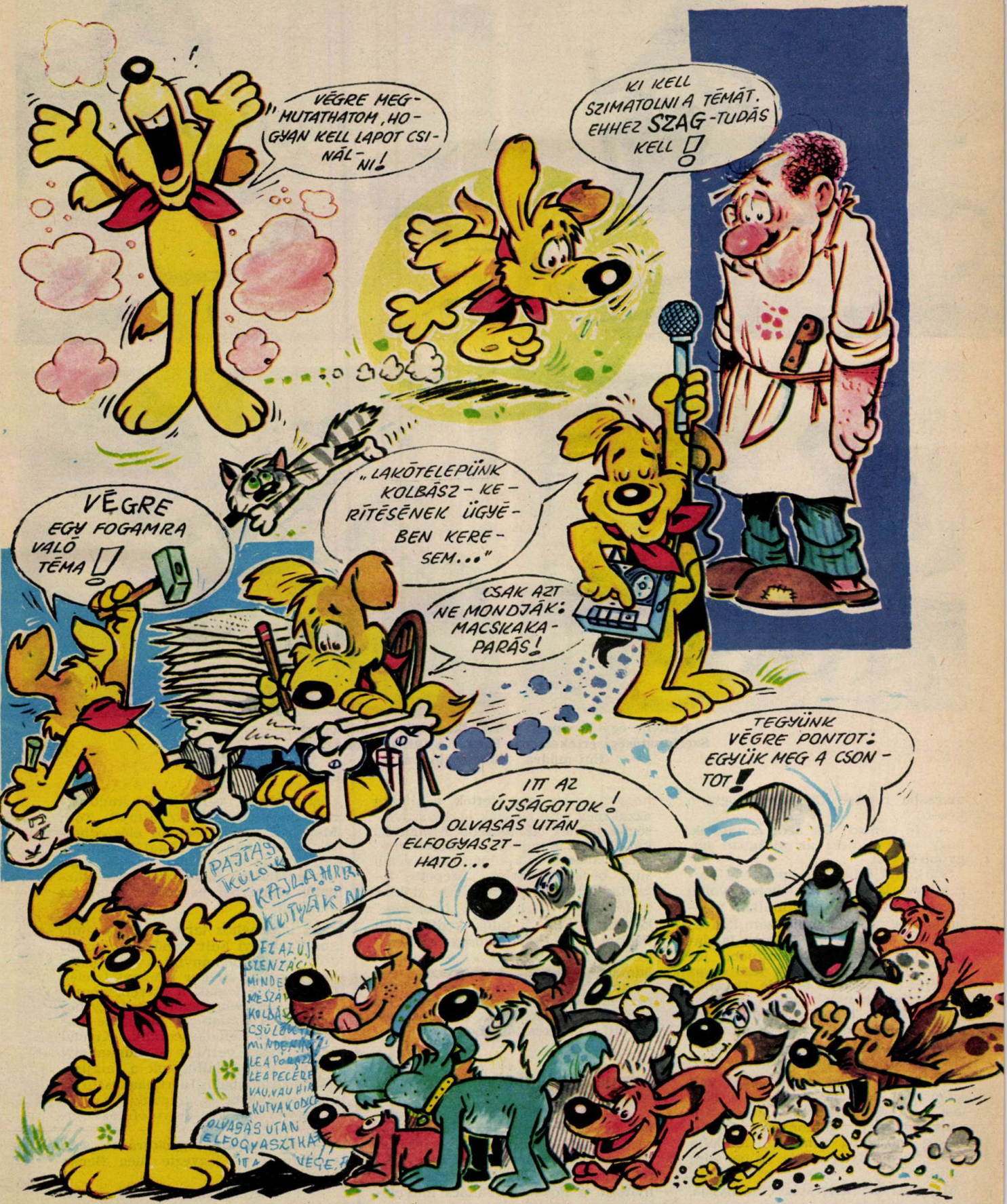
VÉGRE MEG-MUTATHATOM, HOGYAN KELL LAPOT CSINÁLNI!
KI KELL SZIMATOLNI A TÉMÁT. EHHEZ SZAG-TUDÁS KELL!
„LAKÓTELEPÜNK KOLBÁSZ-KERÍTÉSÉNEK ÜGYÉBEN KERESEM..."
VÉGRE EGY FOGAMRA VALÓ TÉMA!
CSAK AZT NE MONDJÁK: MACSKAKAPARÁS!
TEGYÜNK VÉGRE PONTOT: EGYÜK MEG A CSONTOT!
ITT AZ ÚJSÁGOTOK! OLVASÁS UTÁN ELFOGYASZTHATÓ...
PAJTAS KÜLÖK
KAJLA HIRI
KUTYÁK
OLVASÁS UTÁN ELFOGYASZTHA

Tóth Marcsi lett a lap új vezetője. A székfoglaló vidám perceit gondok követték

— Ez a fénykép jobb is lehetne! Munkában Semperger Ági, a főszerkesztő helyettese

— Kellene egy jó riport! Szerkesztőségi értekezlet tini-módra

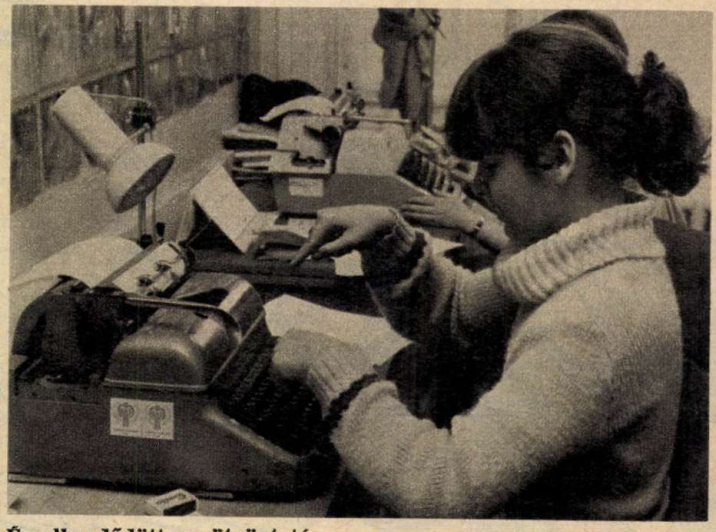

És elkezdődött a pötyögtetés. Készül a futballkapitányt bemutató írás

magasba röpítse, de Zoli lefogta a kezét.

— Ne bántsd! Ők arra gondoltak, hogy adjunk neki az újságban nagyobb helyet.

Várkonyi Edittel, a sportrovat vezetőjével is madarat lehetett volna fogatni, annyira örült, amikor megtudta, hogy a jubileumi szám kedves ismerőse Mészöly Kálmán, a labdarúgó világbajnokság döntőjébe jutott válogatott kapitánya lesz és az interjút ő készítheti el vele. De amikor a telefonkagylóból mást sem hallott, csak azt, hogy: „Elment itthonról, még nem érkezett meg a munkahelyére." „Nem tudjuk hol van", „Éppen tárgyal", nagyon elkenődött.

— Eddig olyan természetes volt számomra, hogyha kinyitom a Pajtást, a „Kedves ismerős" oldalról Kovács Kati, Koncz Gábor vagy más híresség mosolyog rám. Ki gondolta volna, hogy ilyen nehéz szóba állni velük!

Marcsiék leleményességét bizonyítja, hogy gyorsan megértették, a játékot azzal még nem rontják el, ha szövetségbe lépnek az idősebb újságírókkal. Előbb a kapitány „kézrekerítésére" alakult alkotópár, aki végül sűrű bocsánatkérések közepette fogadta Editéket. Aztán Veres doktor tartózkodási helyének „bemérése" következett. A fiatalok kedves Pali bácsija, a Magyar Ifjúság szerkesztőségének egészségügyi és szextanácsadója — akinek a gyerekek már megfogalmazták a kérdések kérdését — óránként változtatta helyét. De aztán mégiscsak jött a hír, hogy elindult a szerkesztőségbe.

Fejjel lefelé lógtunk a szeren

„Gyerek-munkatársaink szeretnének önökkel találkozni" — olyan varázsige lett, amellyel a varázslat mesterét, Rodolfót is sikerült a gyerektudósítók közé varázsolni. Megnyitotta a Fővárosi Tanács művelődési osztálya vezetőjének, tudósoknak, művészeknek az ajtaját. Tóth Marcsiék a batyujukból előszedhették a titokban magukkal hozott estélyi ruhát, mert külön belépőt kaptak a Madách Színházba, s az igazgatói páholyból nézhették végig az előadást.

Az igazsághoz tartozik, hogy amikor Várkonyi Edit jósnőnek öltözködött egy tudománytalan „jövendölés" miatt, s amikor Szungyi Laciék fejjel lefelé lógtak a szeren, pontosabban egy szőnyegporolón, hogy beférjenek a címlap „P" betűjébe, akkor mi is fellelkesedtünk. Kivétel nélkül részt vettünk a munkahelyi tornán, ahol felállítottuk a talajlejtés, kéziratdobálás, a ruhaakasztó és papírkosár-emelés, a guggolva írás, a hatvan méteres folyosófutás csúcsát.

— Ez a torna fogyókúrának sem volt rossz — jegyezte meg Benke Magdi.

— Fogyókúrának? Dehát kinek